

ПОЛИТИКИН

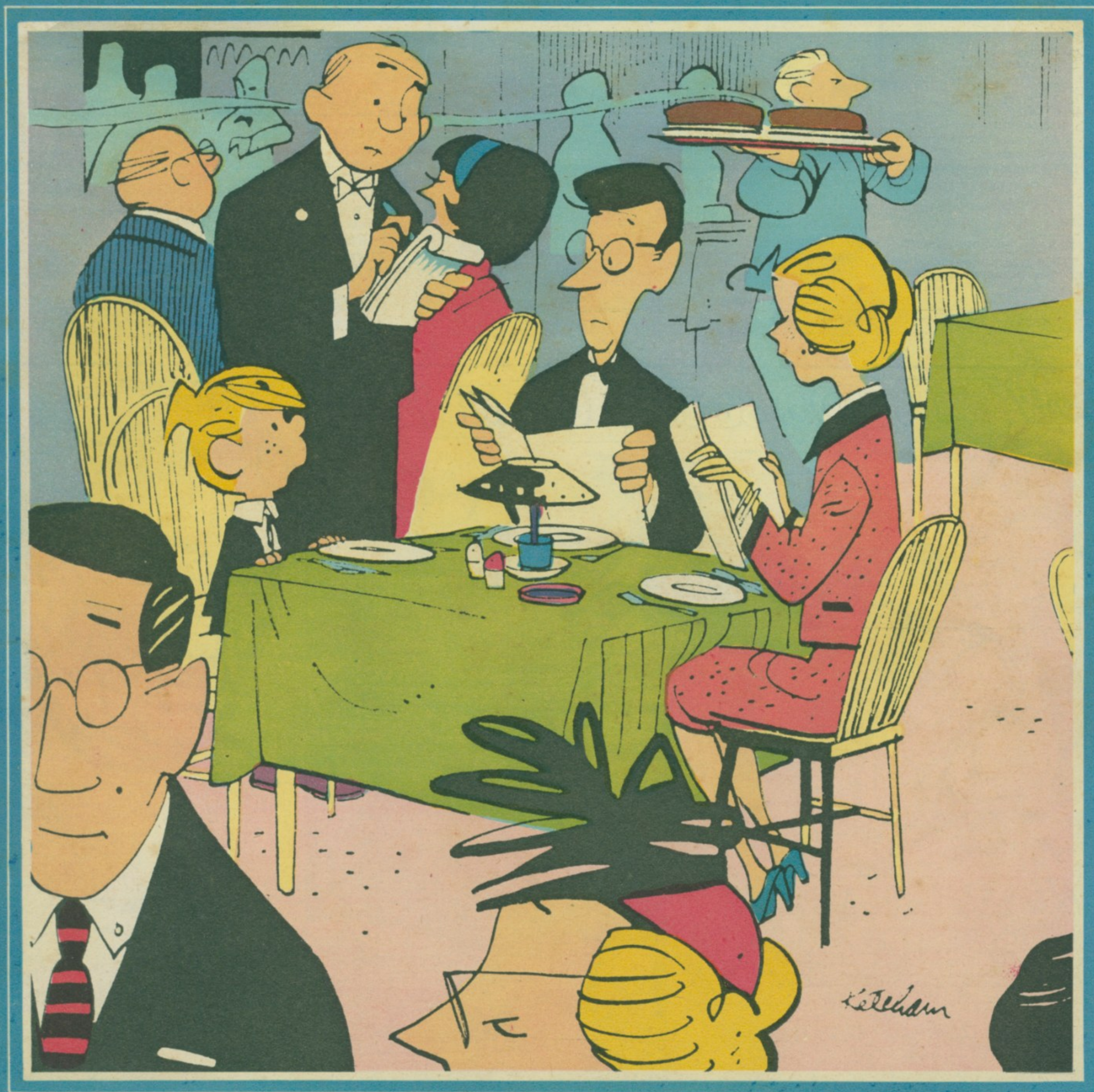
ЗАБАВНИК

1
ДИНАР
1952

Година
XXIX
БРОЈ 845
9. III 1968.

ИЗЛАЗИ СУБОТОМ

— Жабље баџаке? Зашто не једеш мале краве или нешто слично? Међу жабама имам јрдне љријашеље...

ОМЛАДИНА НЕКАД И САД

Недавно смо на часу Основи социјалистичког морала добили тему да пишемо о данашњој омладини. Тема је била лепа и одговарала нам је. Наставница нам је рекла да се мало вратимо и у прошлост, да се осврнемо на ондашњу омладину. Један мој друг, који седи испред мене диже се и упита:

— Другарице наставнице, је л' да се вратимо у камено доба?

**Зоран Аћимовић
Зеница**

БАЈКЕ

На часу ликовног одгоја имали смо задатак да направимо корице за књи-

гу коју смо прочитали. Једна ученица је лепо направила корице и написала: „Бајке“ Бранислав Нушић.

Нисмо знали да и Нушић (покојни) пише бајке.
**Мирза Вајзовић
Бос. Шамац**

СКОК УДАЉ

На часу физкултуре наставник разговара с директором и не гледа ученике док скачу удаљ. Драгиша се залете, али пред самом линијом стаде и отрча до наставника.

— Друзе наставнице, како сам скочио?

— Само тако настави биће све у реду — одговори наставник.

**Бранислав Миловановић
Београд**

НА ЧАСУ БИОЛОГИЈЕ

Завршио се одмор. У реду влада замор: сви у пола гласа понављају лекцију. Следећи час је биологија.

Конечно, професор улази и почиње испитивање. Ред је дошао на Ивана. Свима нам је лакнуло, кад је „пало“ питање: „Из којих делова се састоји унутрашње ухо?“

Иван поче:

— Састоји се од чекића, наковња и...

— И... — подстиче га професор

— И клешта — са олакшањем, заврши Иван.

**Емилија Новаковић
Шибеник**

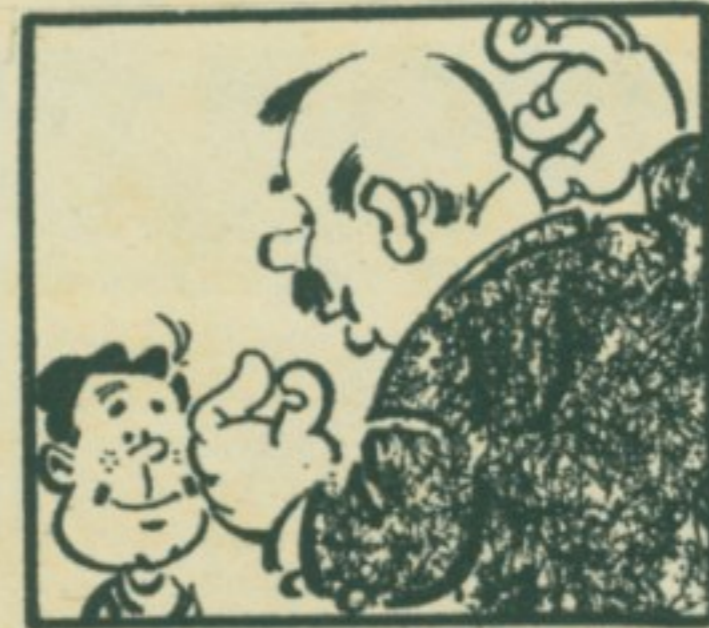
ВЕЛИКИ ИСТОРИЧАР

На часу историје пита наставник о познатим историчарима.

— Па, Драгане, зар не знаш име ни једног историчара.

— Знам — одговори Драган — Драган Теодосић, наш наставник из историје.

**Снежана Максић
Ваљево**

ПИСМЕНИ ЗАДАТАК

Имали смо писмени задатак: „Како замислите народноослободилачку борбу и себе у њој?“

Јоца, проблем разреда, ушали је написао само једну реченицу. Његов писмени је гласио:

— Погинуо сам одмах на почетку рата.

**Јован Лалић
Урошевац**

ТО ЈЕ БАР ЈАСНО

— Зашто су реке Јадранског слива тако кратке? — пита професор Виту.

— Па зато што близу извиру — одговара Вита.

**Милован Милојковић
Рача Крагујевачка**

БРЗО ЧИТАЊЕ

Прозвао професор српскохрватског језика Наду да преприча „Господу Глембајева“. Нада која ни корице књиге није видела, поче да муца:

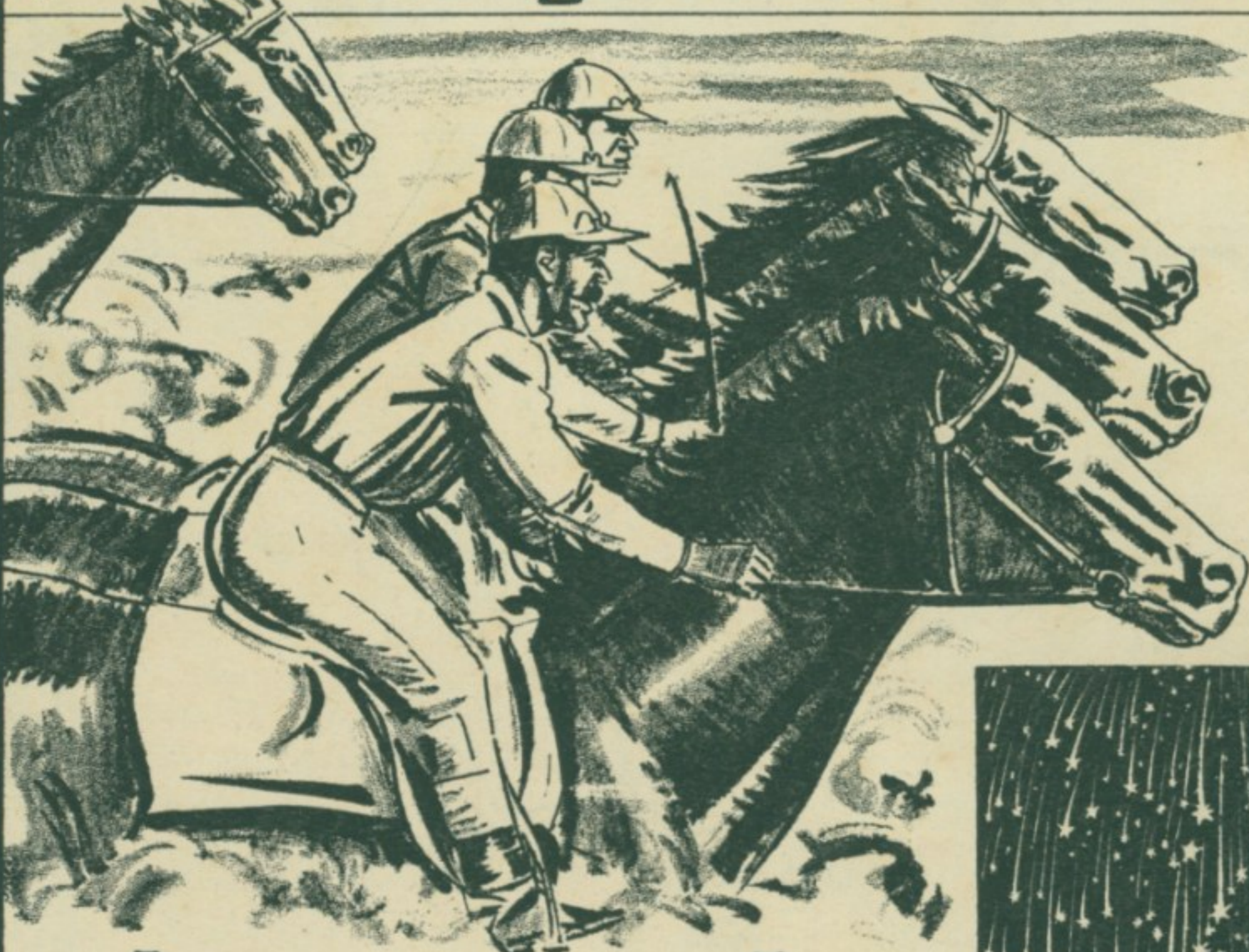
— То је роман... овај не... то је драма... не...

— Она је — упита професор, — роман или драма? То можеш лако да утврдиш, само кад отвориш књигу.

— Знате, ја сам брзо читала па нисам видела — рече Нада уз смех осталих ученика.

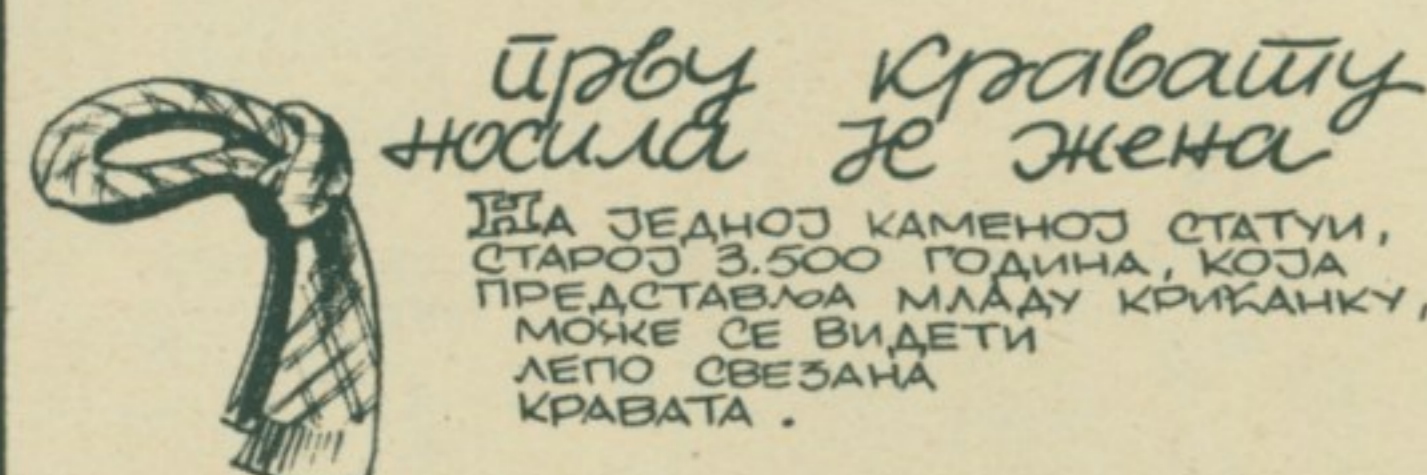
**Слободан Стефановић
Београд**

Ripley's Вероватни или не!

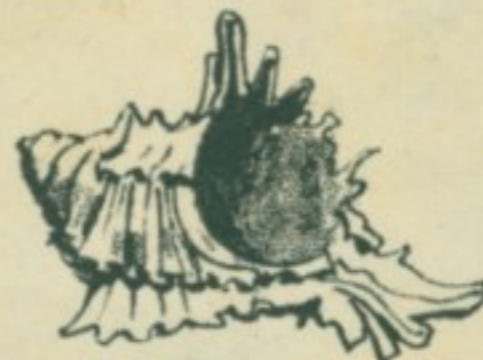
ТРКА БЕЗ ПОБЕДНИКА

Велика традиционална трка коња у Њусу (Енглеска) године 1800, завршила се такозваном мртвом трком јер су на циљу стигла истовремено три коња: воцдеринг нун, маџурка и скобел. Као други, стигли су коњи комберленд и тера — такође у мртвој трци.

Прву краваћу носила је жена

Ја једној каменој статуи, старој 3.500 година, која представља младу криванку, може се видети лепо свезана краваћа.

МУРЕКС САТАТАЛИС

ЗАТВАРА ОТВОР СВОЈЕ КУКИЦЕ ИЗЛУЧУЈУЋИ ЈЕДНУ МАТЕРИЈУ КОЈА СЕ ДАНАС УПОТРЕБЉАВА ЗА ИЗРАДУ НАЈКУПОЦЕНИЈИХ ИНДИЈСКИХ МИРИСА.

ВАТРЕНА КИША

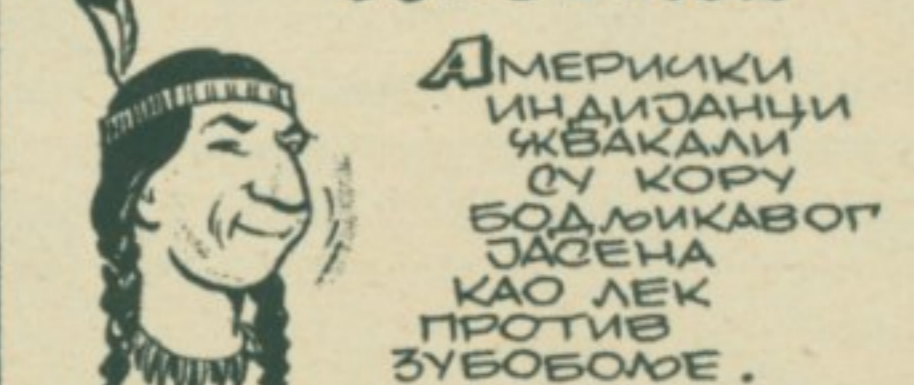
НЕБЕСКИ СВОД ИЗНАД СЕВЕРНЕ АМЕРИКЕ БИО ЈЕ 13. НОВЕМБРА 1833. ГОДИНЕ ОСВЕТЉЕН СА 200.000 ЗВЕЗДА ПАДАЛИЦА ОД КОЈИХ НИЈЕДНА НИЈЕ ПАЛА НА ЗЕМЉУ.

ЏОЗЕФ О' КАЛАГАН

ПРОФЕСОР КЊИЖЕВНОСТИ НА УНИВЕРЗИТЕТУ У ЏОРЏТАУНУ, САД, НИЈЕДНОМ У СВОМ ЖИВОТУ, ПОЧЕВ ОД СВОЈЕ 18. ГОДИНЕ, НИЈЕ СЕО ЗА ПИСАЊИ СТО ИЛИ СТАО ЗА КАТЕДРУ АКО СЕ НА њИМА НИЈЕ НАЛАЗИЛО БАР ЈЕДНО ШЕКСПИРОВО ДЕЛО.

ДРВО ПРОТИВ ЗУБОБОЉЕ

АМЕРИКИ ИНДИЈАНЦИ ЖВАКАЛИ СУ КОРУ БОДЛИКАВОГ ЈАСЕНА КАО ЛЕК ПРОТИВ ЗУБОБОЉЕ.

1 чишао сам
2 чишам...

Поставили смо им само два питања: коју су књигу највише волели у детињству и шта сад читају.

ВИКТОР СТАРЧИЋ, глумца: Лафонтонове басне биле су моја прва литература. У ствари Лафонтена сам доживео у оригиналу, на француском јер је моја бака била Францускиња. Кад сам мало поодрастао и кад ми бака више није читала басне онда сам ја то чинио сам. Волео сам да их читам и на француском и на српском. Од популарне дечје литературе као своју најомиљенију књигу издвојио бих „Децу капетана Гранта“.

Сада читам дела Марсела Пруста.

ЗДРАВКО ШОТРА, редитељ. Као дечак нисам уопште читао књиге које су увршене у дечју литературу, као што су на пример, дела Карл Маја и друга. Моји омиљени писци били су Дикенс, Скот и Горки. Најдража књига мог детињства је „Велики Мон“.

Изгледа да сам као дечак више читао него данас. Уопште, старијима остаје мало слободног времена за најдражу књигу. Често се чита надокхват, у предању. И мени се дешава да не прочитам до краја књигу коју сам започео, па узимам другу, која је новија — актуелнија. Мислим да никад нећу стићи да прочитам до краја омиљену књигу „Трагање за изгубљеним временом“ Марсела Пруста. Овај опус већ годинама читам, али наравно с прекидима.

Последња књига која ме је одушевила јесте роман „Мали добосар“ Гинтера Граса.

ОЉА ИВАЊИЦКИ, сликар: Као мала, сећам се, веома сам мрзела читање. Ваљда због тога што ми је отац, Рус по народности, наредио да свакодневно читам једну стару књигу пуну мени неразумљивих мудрости, писану неким прастарим руско-словенским језиком. После читања, док су се сва деца играла, ја сам морала да размишљам један сат о ономе што сам прочитала. То ми је огадило и све до моје петнаесте године отац ми је читао бајке или популарну дечју литературу, а ја сам слушала.

У овом тренутку читам „Људи, године и живот“ Иље Еренбурга, јер и сама пишем, већ дуго, своје мемоаре и бољи литерарни узор себи свакако не могу наћи. Кад се уморим од Иље, пређем на „Антологију руске фантастике“ збирку фантастичних текстова од 19. века до данас. То је — фантастична књига и ја је сваком препоручујем.

ИВО ДАНЕУ, државни репрезентативац: Као дете највише сам волео и најрадије читао Финшгара, пре свега „Под слободним сунцем“, док сада најрадије читам дела о рату и из рата наших и иностраних књижевника.

ТАТОШ НА ЛЕТОВАЊУ

ЦРТАНКА

ЊИХОВА МОНА ЛИЗА

Милораг
Добрић

Наша цртанка је, изгледа, почела да добија све веће претензије. А ко зна да ли је то добро. Почели смо скромно, као што је и ред, с ајкулом, Чарли Чаплином, Скупштином и Пајом Патком, а сада ево већ ударамо на ремек-дела светског сликарства. Ако овако наставимо, где ће нам бити крај? И нисмо ли већ пред њим?

Чувену Мона Лизу-Боконду, великог италијанског сликара Леонарда да Винчија, први је споменуо наш популарни телевизијски спикер Мића Орловић, прошли пут, кад смо тражили од њега да нацрта само једног Пају Патка. Али он је то учинио у једном нарочитом расположењу, кад му се насмешила срећа откуд јој се није надао. Узвикнуо је: „Нацртаћу вам и Мона Лизу, ако треба“. Ко зна да ли би данас, после недељу дана ту изјаву поновио. То је остало да се нагађа, пошто овог пута нисмо могли да га пронађемо.

Међутим, идеја је остала: портрет Боконде, њен загонетни смешак, већ пуних 500 година узбуђује светску јавност расправама, аферама, крађама и прекрађама. Њен лик је незаборавно урезан у свест сваког иоле образованог човека, можемо га наћи у сваком средњошколском

уџбенику. Зашто он, због тога, не би био тема и наше цртанке. Једно десетак репродукција тог најчувенијег портрета у историји ликовне уметности, не би нам било наодмет. Ето, сад знате, како се до тога дошло.

Пошто је овога пута реч о великој слици, прво су нам на памет пали сликари, али смо од њих, на време, из разумљивих разлога, одустали, и кренули међу људе који су према њој неупоредиво мање обавезни...

Боконду је први нацртао први тобџија југословенског фудбала Бора Костић, зато што смо прво на њега налетели. Када смо објаснили шта се од њега тражи, поскочио је као опарен и узвикнуо:

— Шта сте рекли!.. А да, да Мона Лизу, имам ја један ликовни лексикон код куће. А нешто је око ње било и у штампима!

А затим је, као да се нечег присетио, додао:

— Ја и Мона Лиза! Ха-ха-ха! — смејао се од срца. — Јесте ли ви при чистој свести? Па то је немогуће, где ја. Па то се ни велики мајстори не би усудили. Да сте рекли Бен Квика или Јашина, могло би још да се разговара. Ха-ха-ха!..

Ипак, разумео је нашу невољу, прихватио се пера и папира, мало размислио, а онда одлучно рекао:

— А знам: мислићу на Сенку Велетанлић и испашће Мона Лиза. Њих две имају исту косу!

Леонардо да Винчи је радио на портрету Боконде пуне четири године. Бора Костић је тај посао завршио за непуна четири минута. Мало дуже се задржао око њеног носа и очију, а кад је све било готово, узвикнуо је, слежући раменима:

— Ево је. Само не верујем да је то баш она Мона Лиза, кол'ко се сећам, има мало блажи поглед, не тако продоран!

2

Те исте вечери, игром случаја, нашли смо се у клубу књижевника у друштву Сенке Велетанлић, примадоне наше забавне песме, и Здравка Шотре, телевизијског редитеља. Сенка је прекинула своју маратонску турнеју по Совјетском Савезу, због болести, и тамо оставила Зафира, Живана и Седам младих да се сами сналазе како знају и умеју, али није имала срца и нас да одбије.

Бора Костић је дуго био у Америци и сигурно већ одавно није имао прилике да види Сенку, и да је слуша. Она нема више онако дугу косу, мало је поткратила и није погрешила. Само је још више истакла свој интересантан лик, и свој шарм. Када је чула шта треба да уради, ставила је шаку на уста и гласно се закикотала:

— Е баш сте безобразни — прекорела нас је благонаклоно. — Зар тако да ме заскочите! Да сте рекли морског пса, или Чаплина, да вам их без по муке нацртам. Али Мона Лизу... не, не то није правично!

У помоћ је притекао редитељ Шотра, енергично, и не сањајући да ће и њега иста невоља задесити:

— 'Ајде Сенка, не пренемажи се! — опоменуо је — Чарли Чаплин или Мона Лиза, то ти је свеједно. И један и други лик имају у себи нешто типично, нешто што се памти. То бар није тешко!

И Сенка је почела да црта. Није много потеза фломастером направила, али је цртала дуго и озбиљно. Колебала се једино око позадине иза Бокондиног лика: мислила је да су то неке стеновите громаде и при том је остала, мада јој је Шотра сугерисао нека језера.

— Ево вам! — рекла је незадовољна на крају. — Преседе ми због вас вечера!

Искрено речено: ипак је то била Мона Лиза. Али једна од оних живих, које свакодневно срећемо на улицама: мало млађа, и мало мање тајанствена, како и доликује савременим девојкама. Али ту су биле

скрштене руке да поправе ствар. У томе бар не може бити никакве сумње...

3

Сада је на реду био Здравко Шотра, који се до тог тренутка самоуверено понашао, и који је веровао да се све то њега ништа не тиче. Можете замислити како је разрогачи очи, када смо му без речи подметнули фломастер и блок. Расположење које га је беспрекорно служило, као да је неко руком однео, али се зато Сенкино повратило. Тапшала је дражесно рукама и цупкала од задовољства на седишту.

— Не буди дете, Здравко! — понављала је његове речи мазно. — То бар није тешко. Боконда има у свом лику нешто тако типично!

За разлику од Сенке Велетанлић, Шотра је цртао у кратким, нервним, потезима, и уопште је овај посао његову личност много више ангажовао него Сенку, што се могло закључити по орошеним слепочницама и челу. Осим тога, Сенка има косу која равно пада док је Шотрина више тршава, што, изгледа, није могло да остане без утицаја и на лик који је цртао. Међутим, и Шотрин и Сенкин цртеж, носили су у себи „известан осмех“, сваки на свој начин, наравно, с том разликом што би Сенкина Мона Лиза могла мирно Шотриној да буде ћерка, или — унука!..

4

Четврту Мона Лизу потражили смо у Југословенском драмском позоришту, увече, пред саму представу „Куће која срца слама“, иза бине, у салону за глумце. Први који је наишао, био је главом и брадом (брадом, јер је био костимиран) Стево Жигон. За њим је наишла Соња Хлебш, Петар Словенски, Љубиша Јовановић... све најпознатија имена наше драмске уметности.

Бора
Костић

Сенка
Велетанлић

Здравко
Шотра

Стево
Жигон

Соња
Хлебш

Салон је зачас био пун. Задовољно смо трљали руке, јер је то била права жетва за новинара. Због тога што је први наишао, прва жртва био је Жигон. Осмехнуо се стиснутих зуба, али у очима није успео да задржи муњу, која је севнула. Ипак је љубазно рекао:

— Ви се то само шалите!

Нама до шале, наравно, ни на крај памети није било, и ваљда нам се то на снуђеним лицима читало, када је Соња својим топлим гласом спасла ствар:

— Стево, зашто да не. То је баш симпатично. Ево сви ћемо у томе да учествујемо!

Жигон је немоћно раширио руке, погледао према небу, и само што је, онако стојећи, направио неколико првих потеза на блоку, преко звучника се чуо глас који је и њега и остале позивао на бину. После тога, цео први чин је свака два-три минута долазио, повлачио по неколико црта, и одлазио. С првим чином, и његов цртеж је био готов.

— Ево, то је све! — рекао је скромно. — Ја више не могу!

Међутим, његов цртеж и његова скромност, изазвали су аплауз код осталих. Глумац Славко Симић, који је накнадно наишао, и који није

знао о чему је реч, спонтано је узвикнуо:

— То је Мона Лиза! — на шта му је Жигон узвратио једним захвалним погледом.

5

Онда је за сто села Соња Хлебш. Њене крупне, плаве очи, дуго су биле приковане за један хошак на плафону, пре него што је повукла прву црту. Мислила је интензивно, концентрисано, не обзирући се на додацивања са стране. Онда се одједном пренула и тријумфално осмехнула. Инспирација је била ту.

— Соња је опет смислила нешто оригинално! — рекао је Перица Словенски, на шта су се сви окупили око нашег стола.

Руку на срце: оригиналност није изостала. Почела је прво од рама. Па је онда нацртала ексер, о који је тај рам окачила. У салону је настао тајац, јер су сви знали да „оно главно“ тек предстоји. Онда је одједном у тај рам учртала велики знак питања, и закикотала се. Протести, наравно, нису изостали, у

смислу „јефтин штос“ и „немој да се вадиш“...

— Шта сте рекли: јефтин штос! — прихватила је уметница изазов. — А ово...

Одједном је тај знак питања на наш очиглед почео да добија дугу женску косу, врат, рамена, груди...

— Јел' то није лик жене? — упитала је самоуверено. — Лик жене, с једним великим знаком питања, као што је била и остала Леонардова Ђоконда, и као што смо, уосталом, све жене и данас!...

Тада је салоном по други пут одјекнуо аплауз.

6

Шесту Мона Лизу, нацртао је Љубиша Јовановић. За разлику од Соње, он је то урадио спонтано, без напрезања, сталожено, онако како му се Мона Лиза тог тренутка наметала. Па ипак је и његова Мона Лиза по једној својој особини имала оригинално обележје. Наговештен осмех на Ђокондином лицу је код нашег великог драмског уметника изражавао више тугу, него било које друго осећање. Он је то уочено запажање само појачао: додао јој је сузе. Ништа више...

7

Најтеже је ишло са Перицом Словенским.

— Не мене, молим вас! — преклињао је искрено. — Ја сам најсигурнији пример тоталне сликарске закрљалости. Тај феномен вучем још из школе. Ја тај свој недостатак надокнађујем тиме што сам поклоник ликовне уметности, што сам велики поштовалац сликара!

Разумљиво, да није могао да буде изузетак. За то су се побринуле његове колеге. И Перица је, на крају крајева, поштено одужио свој дуг. Како је знао и умео...

8

До осме Мона Лизе дошли смо тек после другог чина, на паузи. Нацртао ју је Славко Симић. Сео је без гуњања за сто и испунио оно што се од њега тражило. За разлику од Љубише Јовановића, његова је Мона Лиза изражавала сасвим супротно душевно расположење: неко тихо задовољство, дубоко у себи закопано, и простодушност. Нацртао је, и урадио...

9

Композитора и диригента Војислава Симића затекли смо код куће,

у пуном стваралаштву, док је писао цез-кантате на мотиве средњовековних неумских рукописа, које је дешифровао професор Димитрије Стефановић. Тај посао је његова дугогодишња опсесија.

Није нас одмах разумео. Ипак, касније је пристао да нам испуни жељу, вероватно зато што је између онога чиме се он сад бави и Леонардове Ђоконде, постојало нешто заједничко: средњи век. Није се дуго мучио, а када нам је цртеж пружио, пред нама је несумњиво лежао музејски портрет жене, баронице, строга погледа, исто толико колико и портрет снаше из неког словачког села...

Последње две Ђоконде добили смо од нашег познатог спортског коментатора Љубомира Вукадиновића, и исто тако познатог карикатуристе Милорада Добрића. Први је видео оригинални портрет Мона Лизе у Лувру, не једном, а други је о њему могао да одржи цело предавање.

10

— Као да је сада гледам! — рекао је Љубомир Вукадиновић. — Онај њен неухватљиви поглед, па онај смешак, који и није смешак!

У том смислу се трудио док је и цртао: његовој Мона Лизи нисмо могли да ухватимо ни поглед, ни смешак.

11

Од Добрића смо сазнали и ко је Мона Лиза: да је то била жена фирентинског племића Франческа дел Ђоконде, да је њен портрет изазвао и изазива дивљење мајсторством сенчења и мекоћом тона, да је завршена 1505. године... све осим једне ствари: ни за живу главу није хтео да је црта. А кад је најзад увидео да не може да се извуче, рекао је:

— У реду, пристајем. Али само под једним условом: да нацртам Ђокондину савремену верзију!

Он мисли да се с њом „извукао“. Можда јесте, можда није, није наше да ценимо. То остаје вама: да процените сами...

Данило Ружић

Љубиша Јовановић

Перица Словенски

Славко Симић

Војислав Симић

Љубомир Вукадиновић

КАПЕТАН Кејт

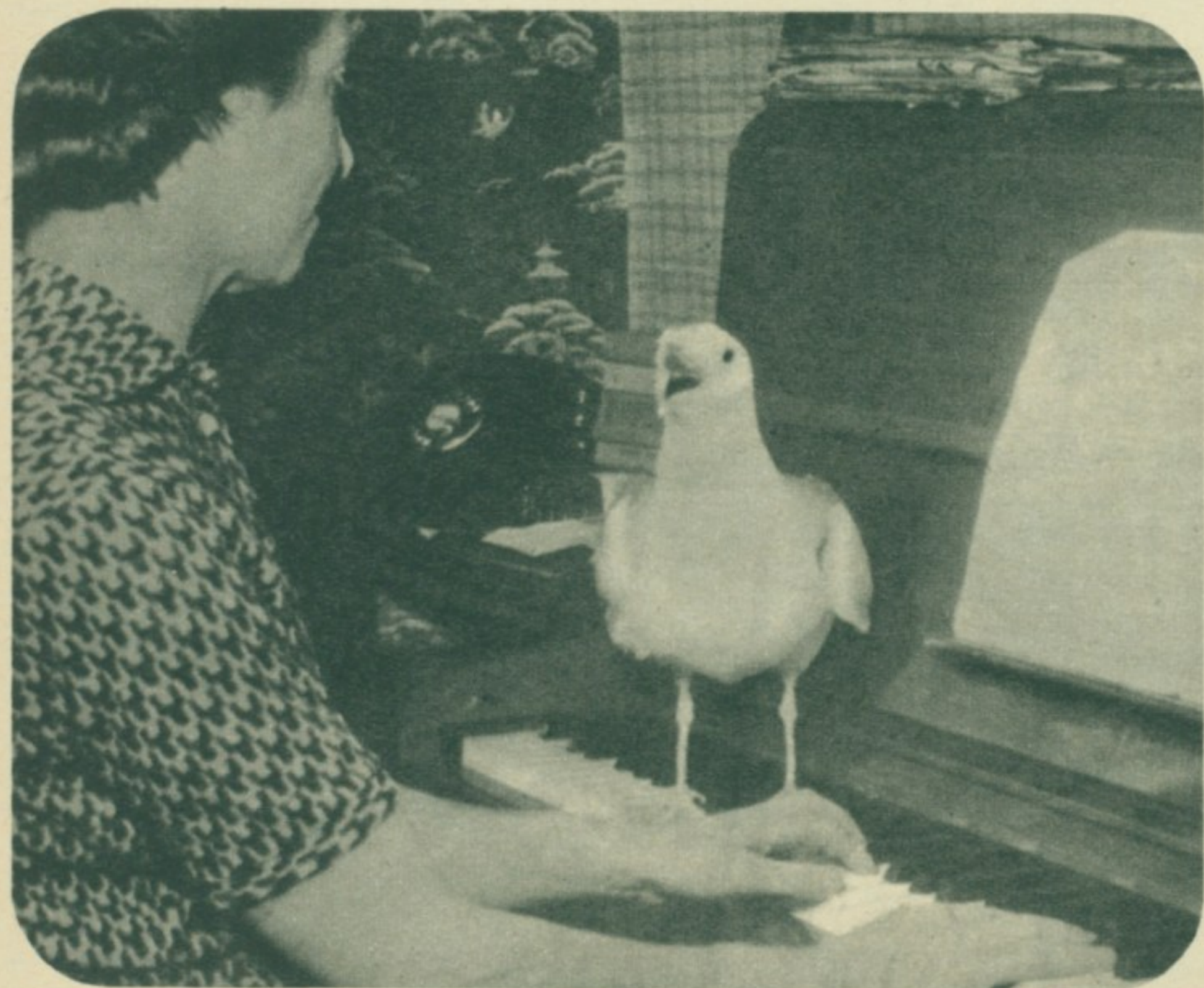
И ДРУГ И ИГРАЧКА

У зоолошком врту у Штутгарту завладало је узбуђење: женка орангутана добила је бебу. Али она се понашала као већина орангутанских мајки у заробљеништву: није хтела да зна за дете. Прискочила је у помоћ млада жена једног чувара, усвојила је мајмунску бебу. Она већ има две девојчице, које су одушевљено дочекале „проширење“ породице. Мајмунче је добило дечји креветак и храњено је на флашицу. Једно време је лепо напредовало али је одједном по-

чело да губи у тежини. Шта се то с њиме дешавало? Испоставило се да мали мајмун не може да буде сам. Он је патио када би га преко дана остављали самог у соби. Његова помајка сашила је торбу у којој га сад носи свуда са собом. Отада је мајмун почео да расте. Једног дана торба ће за њега бити мала: одрасли орангутани велики су до два метра.

ПЕРНАТИ ФИЛМСКИ ГЛУМАЦ

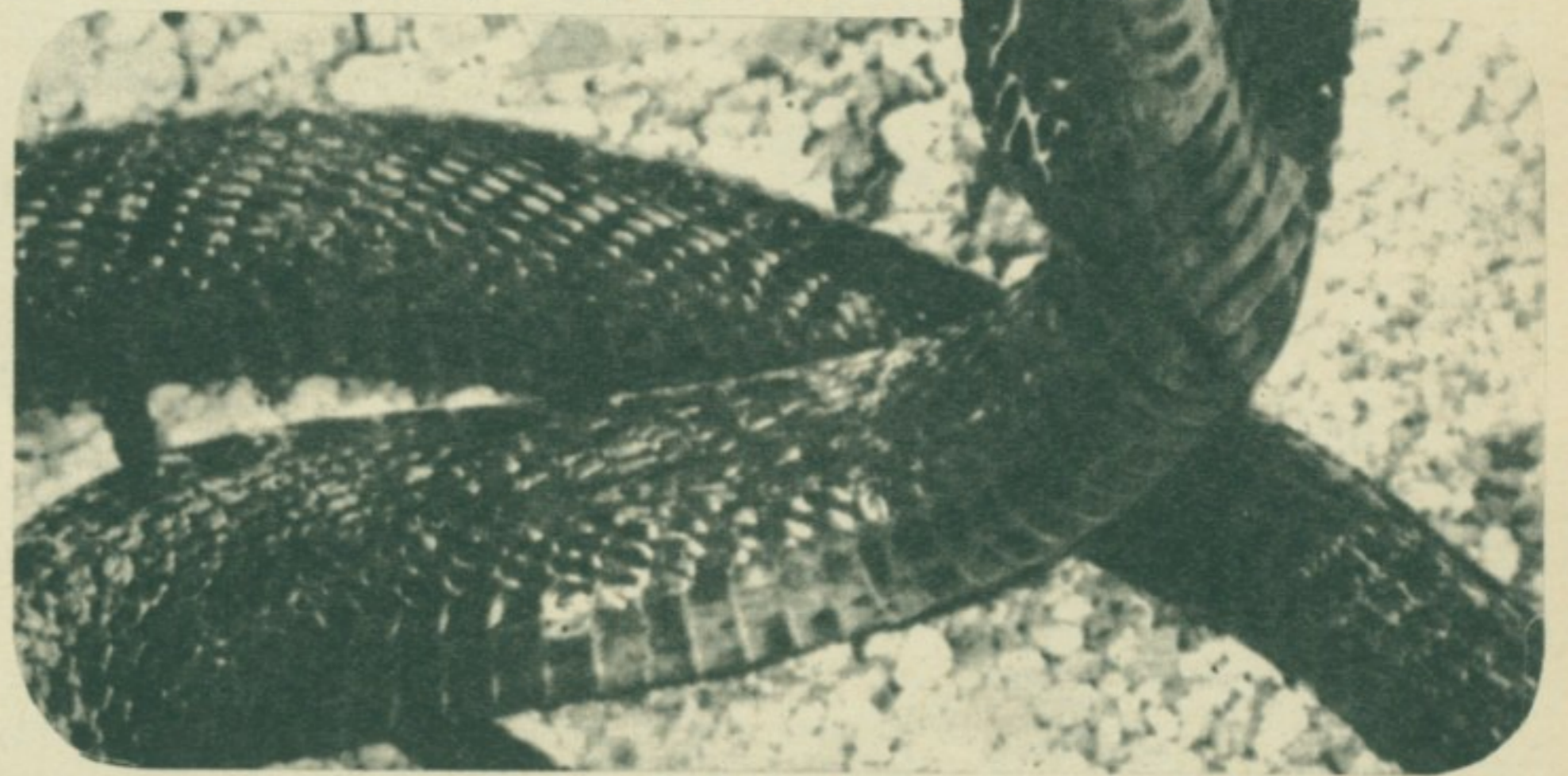
Једног дана Самија је пронашла домаћица по имену Торнер. Лежао је беспомоћно на обали Темзе сломљеног крила. Однела га је својој кући, нахранила и почела да лечи. Сами се брзо опоравио и научио читав низ мајсторија: да одлеће и долеће на заповест, да у кљуну доноси што му се нареди, па чак и да пева уз клавир.

Захваљујући овим својим вештинама доспео је на филм. Први његов филм био је „Топови са Наварона.“ Затим је талентовани галеб добио улогу и на телевизији — додуше не главну али његова власница сматра да је пред Самијем будућност. Иначе, Сами радо пева — истина више гласно него лепо.

Природа

* * * *

УМЕ ЛИ

КОБРА ДА ПЛЕШЕ

Да ли се кобра њише по такту музике свог укротитеља? Не, јер је она потпуно глува. Како се онда њено тело њише у ритму музике? Оваква варка постиже се дугим вежбањем. Дресирање је за укротитеља опасно чак и по живот, али је зато приказивање пред публиком сасвим безопасно.

Кобра, најинтелигентнија од свих змија, обдарена је изврсним памћењем. Ту њену особину користи укротитељ. Познато је да неуморни нападач стално диже врат и силовито удара главом о мету. У истом тренутку зарива се зуб. Ујед краљевске бурманске кобре садржи довољно отрова да усмрти десет људи.

Укротитељ змија у Индији наследио је своју вештину од оца, овај од свог оца и тако током низа генерација. Он претећи маше штапом да би приковао пажњу кобре. Змија оштро напада и укротитељ јој подмеће песницу друге руке. Операција се понавља више десетина пута. Код сваког новог уједа глава кобре је све

уморнија. Укротитељ је за то време сасвим безбедан, јер је његова песница заштићена. Најзад се змија научи да не сме да удара јер ће јој то само донети бол. Она изводи само почетну фазу напада и устукне пред испруженом песницом. Машући руком у ритму музике укротитељ изазива њихање врата и главе кобре а гледаоцима то изгледа као да змија плеше.

Укротитељ је добар познава-

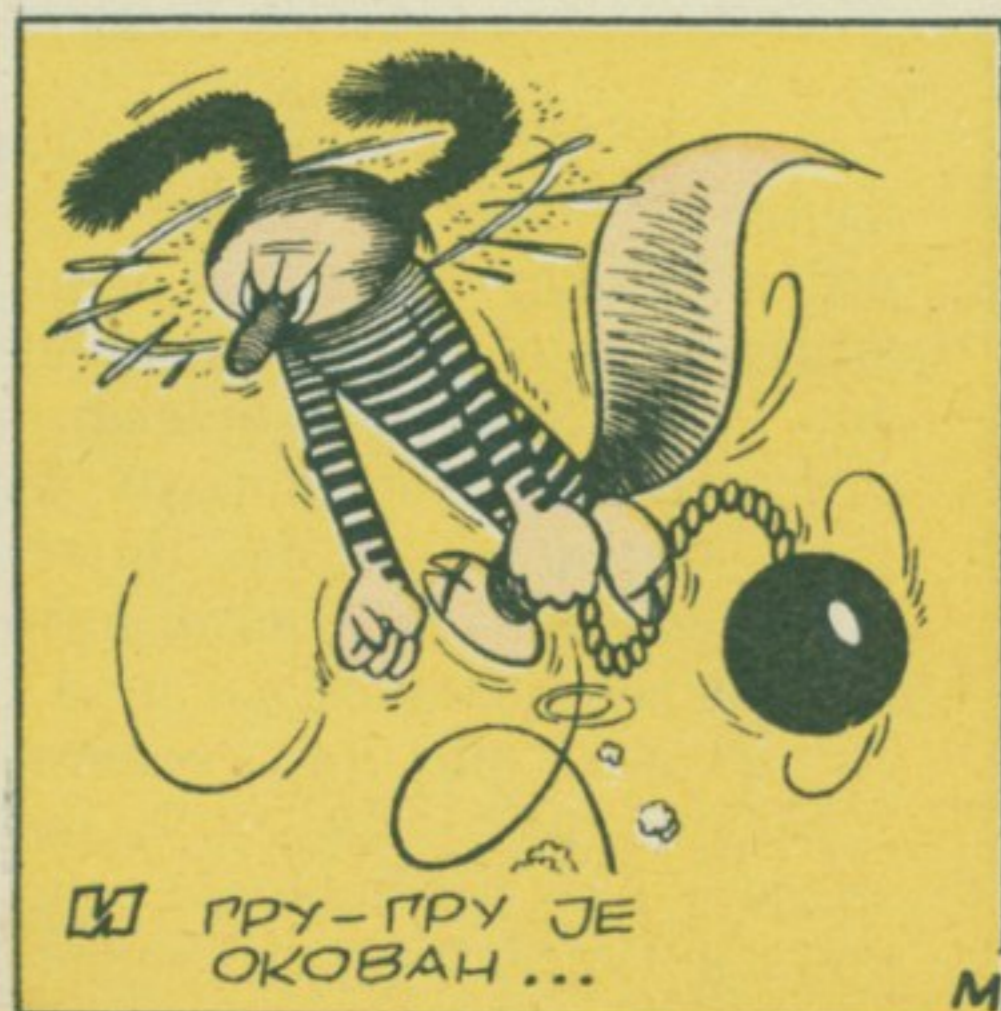
КОЗЕ СЕ НЕ БОЈЕ МАРСОВАЦА

У Токијском зоолошком врту научници су извели занимљив опит. Њих је, наиме, занимало како би се животиње наше планете понашале ако би се среле са становницима других планета. Одевени у фантастична одела „Марсовци“ су се појавили међу животињама зоолошког врта. Ко зе и свиње нису обратиле на њих ни најмању пажњу. Међутим, при појави необичних бића мајмуни су се дали у панично бекство.

лац змије. Он користи и низ њених слабости. Сваки Индијац зна да је кобра поћна змија и да она дању непрецизно удара. По дневној светлости она најчешће изводи нападе затворених уста. Најзад, старије кобре су много питомије и ређе нападају. Стога укротитељи само њих користе.

Кобре су у Индији свете змије и њихово кроћење представља саставни део верског ритуала.

ГРУ-ГРУ, УАПА И ТАЈАНСТВЕНИ ПРОФЕСОР Z.O.

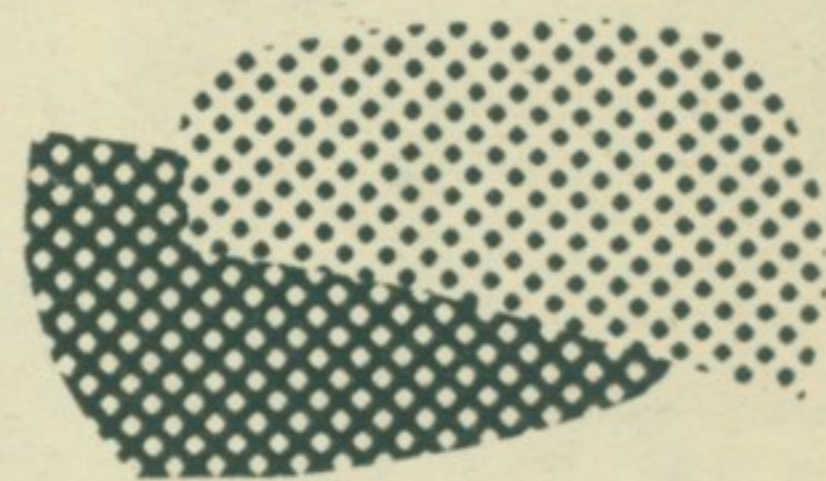
WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

измишљен

ИНТЕРВЈУ С КОМЕСАРОМ МЕГРЕОМ

Новинарство не спада у оне стваралачке области где треба фантазирати. Негов хлеб су — стварне чињенице и стварни људи. Живот — једном речи. Али, шта да се ради кад се у том свакодневном животу с времена на време појаве разни измишљени хероји и понашају се у њему као да су код своје куће и не дозвољавају да их заборавимо. Уопште, понашају се толико активно да више нема значаја да ли они стварно постоје у нашем животу пошто је њихово постојање у нашој свести неоспорно. Толико неоспорно да новинар по својој професионалној навици зажели да их интервјуише.

Ево комесара Мегреа, на пример. Које новинарско срце неће уздрхтати при самој помисли на могућност таквог разговора. А повода за то увек има. Јер, у књижарским изложима готово сваког месеца појави се понека књига — роман или прича — Жоржа Сименона. Због тога нека читаоци великодушно опросте новинару покушај да мало машта.

Где би до тог разговора — могло доћи? Негде у близини Ке д'Орфевра где се налази његова канцеларија, или на тргу Дофен, где се у бистроима које посећују шофери и лађари са Сене увек може наћи хладно алзашко пиво и мيران кутак за разговор.

Док се пиво пени у високим чашама а инспектор Мегре пали и распаљује своју већ легендарну лулу, новинар поставља прво питање.

ШТА ЈЕ, ПРЕМА ВАШЕМ МИШЉЕЊУ, ГОСПОДИНЕ МЕГРЕ, УЗРОК ВАШЕ ОГРОМНЕ ПОПУЛАРНОСТИ

— Огромна баш није, уверавам вас. И уопште, од ње имам само непријатности. Никуд човек не може да оде а да га не запазе. Сваки пиколо у сваком бистроу обавезно ће запитати: „Шта има ново, комесаре?“ А мој посао није модни салон где је главни и врховни господар ћуд. Код нас су укуси и традиције веома постојани. Веома... Можда је то због тога што се мени не догађа ништа необично, што се око мене не плету велике сплетке. Зар и ви не мислите тако? Ја не парадирам, као јунаци других књига, у великим луксузним аутомобилима, не искачем из хеликоптера на врх Монблана, никог не ударам пеницом у плексус а врхом ципеле у цеваницу — то уопште није у мојој природи и не подносим такав начин убе-

ђивања. Ја сам обичан човек и ако се понекад потучем, тучем се обично, с обичним људима. Не треба тражити код мене и у догађајима око мене ништа натприродно и натчовечански, као што људи понекад говоре о мени. Свака загонетка — то је загонетка онога што се догађа у човеку, у његовој глави или срцу. А све натчовечанско је — измишљотина, верујте ми. Ако сам током ових година нешто научио, то је да нешто разумем људе, да схватам како живе, о чему маштају, око чега се свађају са женама, шта ће да вам испричају о деци, чега се боје, чему се радују.

КАЖИТЕ НАМ, У ЧЕМУ ЈЕ СУШТИНА ВАШИХ МЕТОДА?

— Очекивао сам то питање. Често ме питају о мојим методама; једном су чак из Америке дошли нарочито због тога да би те моје методе проучили. Ви вероватно разумете: ја сам стар човек и не верујем у разне апстрактне хипотезе чак и кад су оне поткрепљене свим достигнућима савремене науке. Ја не сматрам да је то апсолутна истина која треба да важи за све, говорим само о себи... У мом послу најтеже је замислити себе у положају других људи, покушати мислити као што они мисле, осећати као они... И не доносити брзоплете закључке. Да, сретао сам људе који нису у стању ни мрава да згазе а ипак их стално мучи осећање да су нешто криви пред својим ближњима. А сретао сам и истинске преступнике с мирном савешћу анђела...

— Знате, — наставио је Мегре пошто је припалио лулу која се у међувремену угасила — ја нисам моралиста. Нека о принципима расправљају адво-

кати и судије. То је њихов посао. Ја говорим обичним речима које се могу разумети у свим земљама и свим градовима. И не волим ова модерна списанија где се сила и снага сматрају јединим моралом. Родио сам се као плебејац и остајем такав и поред све славе коју сте на почетку споменули. Због тога верујем у обичне ствари — ево у ову лулу, у разговор између пријатеља, у то да је живот ипак добра ствар, нарочито сад када пролеће наговештава свој долазак... А насиље и мржња увек ће остати насиље и мржња чак и онда када неко покушава да од тога начине филозофију.

— Питате шта у овом невеселом послу може да ме обрадује? Како да вам кажем... кад ставите преступнику лисице на руке — у томе је неко професионално задовољство. Али, још је пријатније скинути сумњу с неког јадника кога у животу стално прате неке незгоде и несреће. Тако је било с морнаром Леоном, у случају који је господин Сименон описао у роману „Жути пас“! Тако је било и са барменом Џоном из хотела „Мажестик“. Роман је добио наслов по имену тог хотела.

У том тренутку, према свим правилима Сименових романа, у бистроу треба да зазвони телефон.

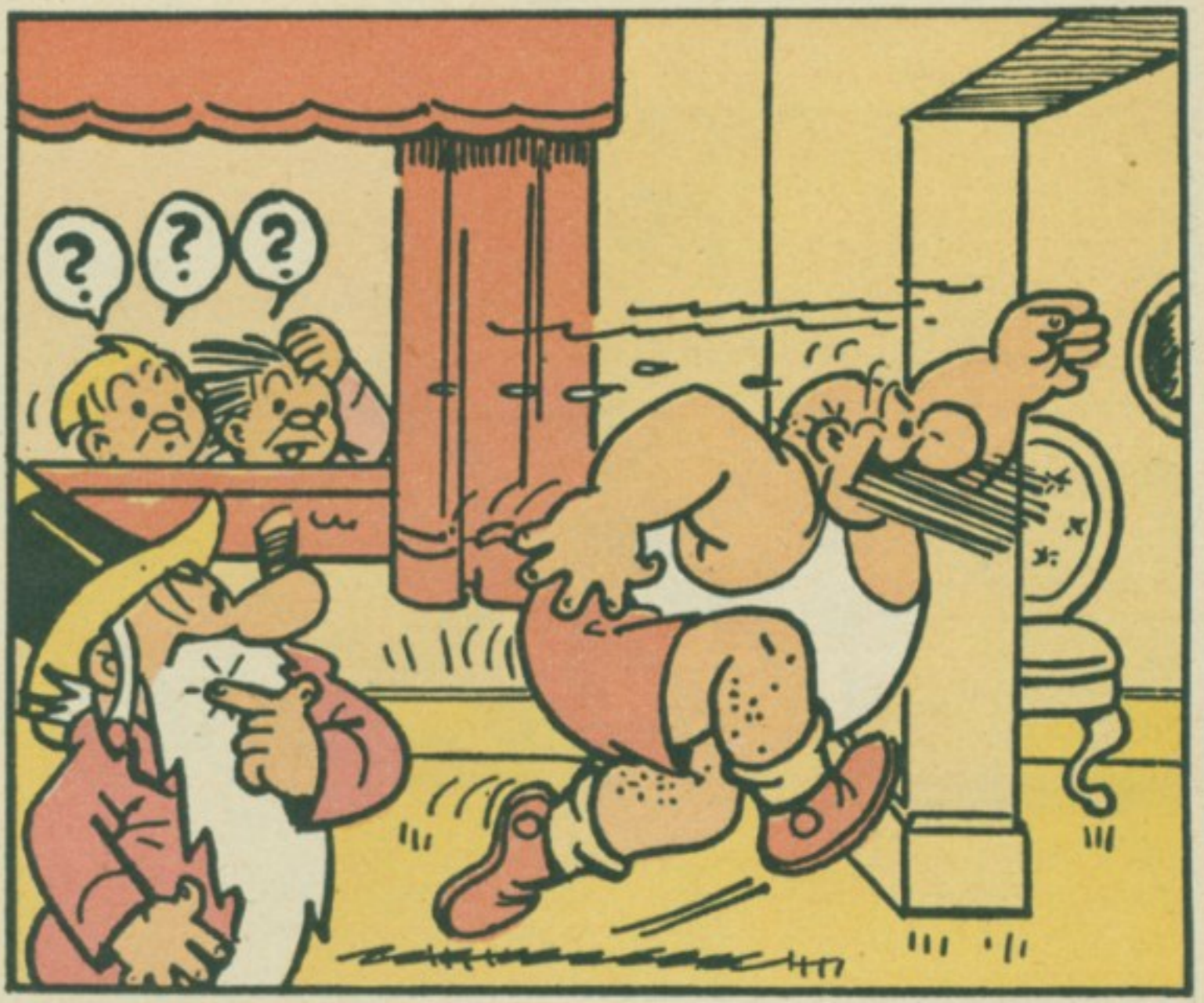
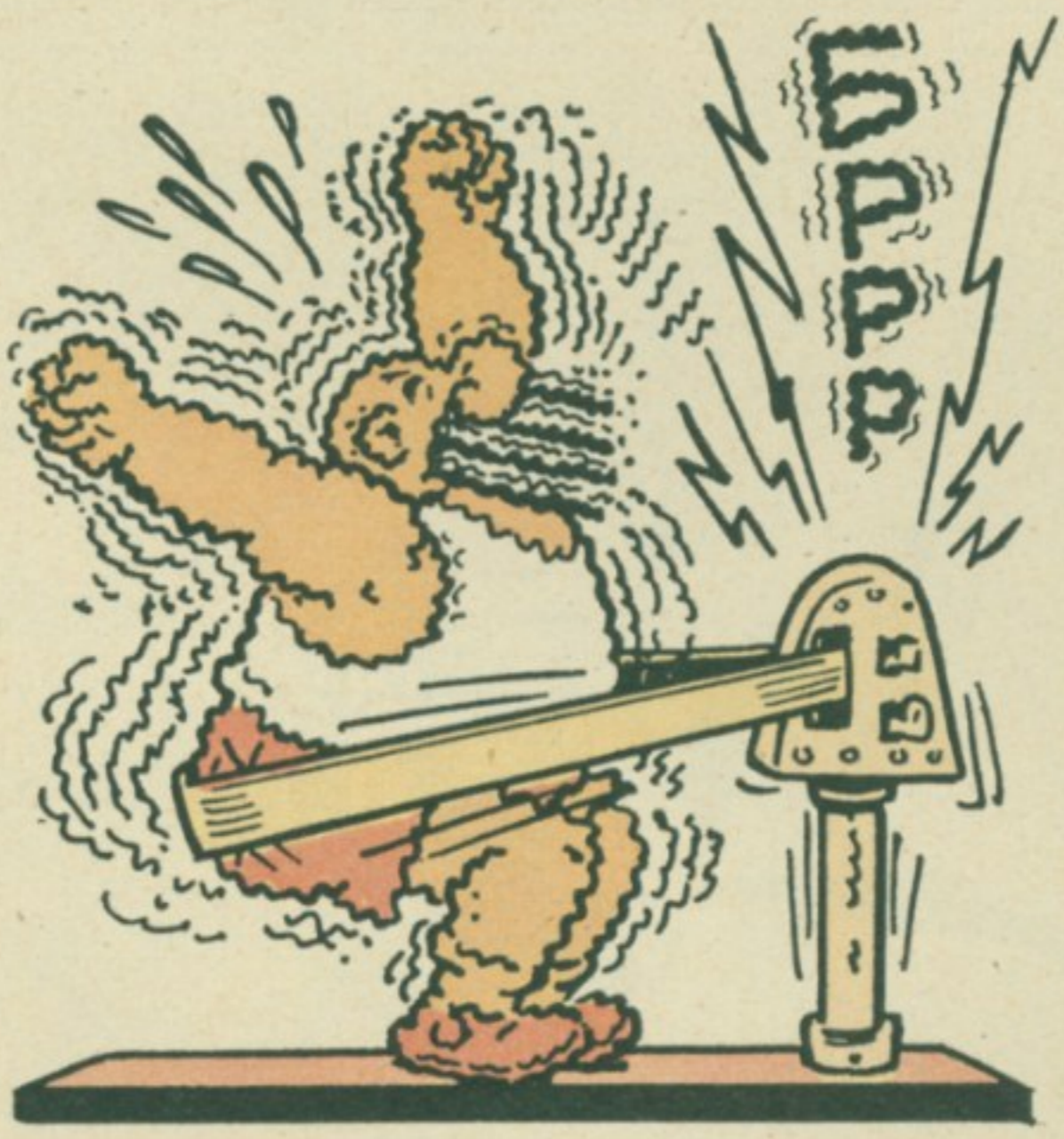
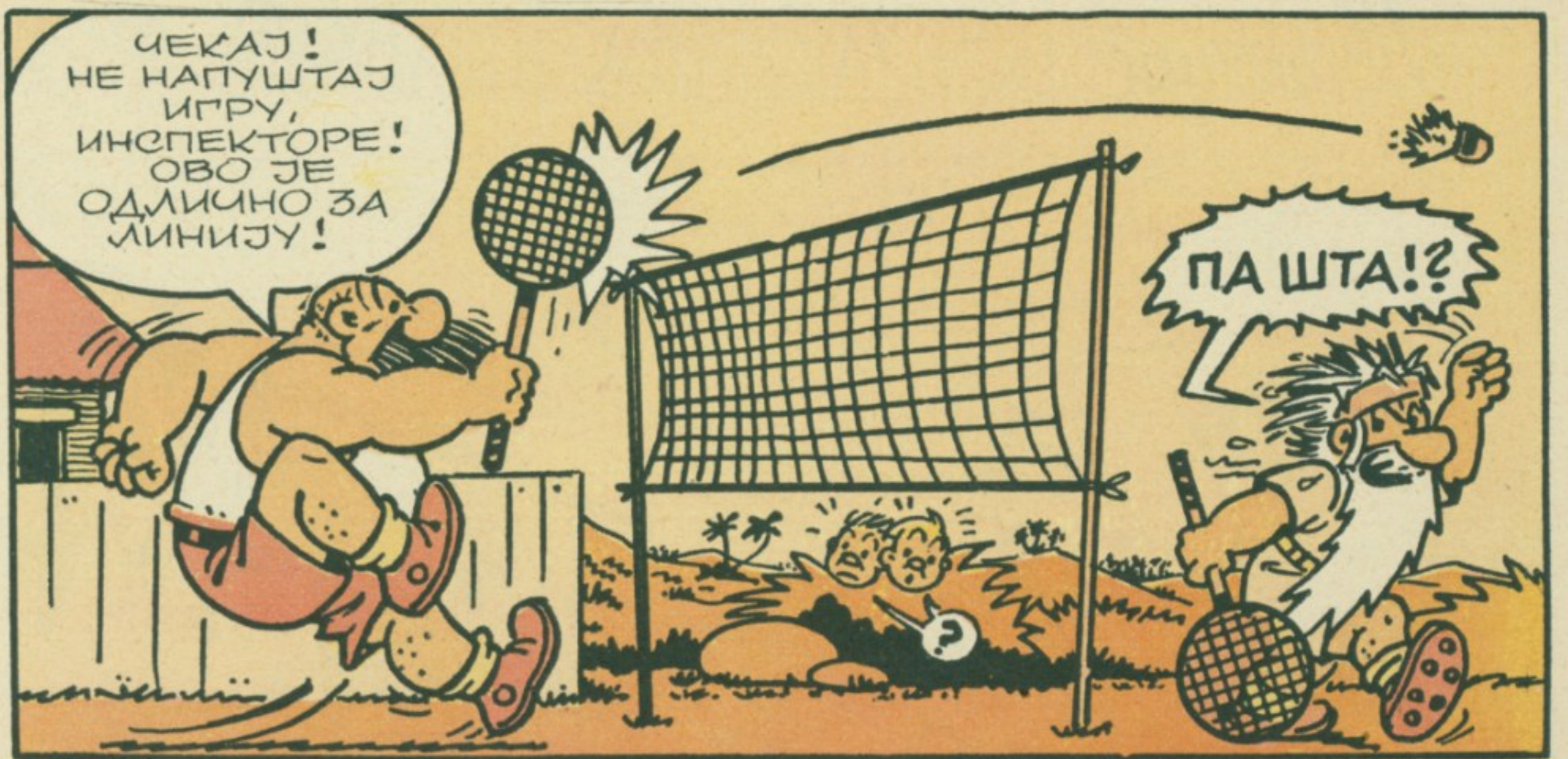
— За вас, господине комесаре — саопштава бармен који стоји иза шанка покривеног цинком.

— Видите, живот тече својим током... Ало, то си ти, Лука? Да да, време је дивно али ме сигурно не зовеш због тога... Шта? Загонетна смрт на булевару Рошуар... Добро, одмах ћу узети такси...

Интервју је завршен. Највероватније да сви принципи чувеног комесара а тиме и чувеног писца нису одражени у њему. Али, интервју је интервју. Поготову кад је само замишљен.

Бум и Бум

JOE MUSIAL

Авантуре ГОРДОНА ПИМА

ПО РОМАНУ
Е. А. ПОА

УМЕСТО ДА РОНИМО ДУСК
ЦЕЛОГ ХОДНИКА, БИЋЕ ЛАКШЕ
ДА СЕКИРОМ ПРОБИЈЕМО
ПАЛУБУ ИЗНАД САМЕ
ОСТАВЕ!

ПЛАН ЈЕ ПРИМЉЕН С ОДУШЕВЉЕ-
ЊЕМ. ПИТЕРС И ГОРДОН СМЕЊИВА-
ЛИ СУ СЕ НА ПОСЛУ.

НАЈЗАД ЈЕ
ПАЛУБА
БИЛА
ПРОБИЈЕНА.

НАШАО САМ
ЈЕДНУ
ШУНКУ!

А ЈА
ЛОНАЦ
ПУН МА-
СЛИНКИ!

ЕВО
БОЏЕ
МАДЕ-
РЕ!

ЗАРОНИЛИ СУ ЈЕДАН ЗА ДРУ-
ГИМ И СВАКИ СЕ ВРАТИО С ПО НЕЧИМ
У РУКАМА...

ПОДЕЛИЛИ СУ МАСЛИНКЕ И ДЕО
ШУНКЕ ОКО КОСТИ, ЈЕР ЈЕ ОСТАЛО
ИСТРУЛИЛО У МОРСКОЈ ВОДИ
И СВЕ ТО ЗАЛИЛИ ПО ГУТЉАЈЕМ
ВИНА.

ДОЛЕ ЈЕ И ЈЕДНА
ВЕЛИКА КОРЊАЧА КОЈУ ЈЕ МОЈ
ОТАЦ ДОБИО ОД КАПЕТАНА БРОДА
„МЕРИ ПИТС“!
ПОМОЗИТЕ МИ
ДА ЈЕ ИЗВУ-
ЧЕМ!

ОКРЕПЉЕНИ, ЗАРОНИЛИ СУ ЈОШ НЕКО-
ЛИКО ПУТА И ИЗНЕЛИ ЈОШ ТРИ ПОСУДЕ
С МАСЛИНКАМА И ЈЕДНУ ШУНКУ.

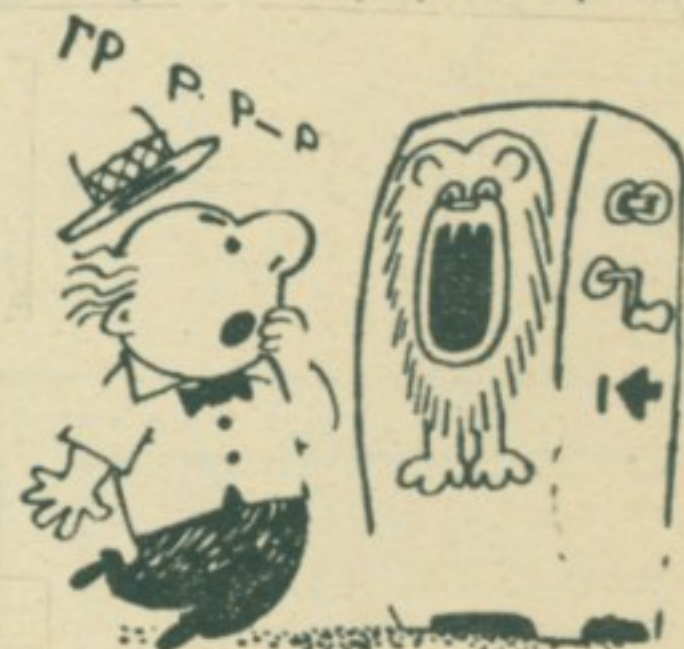
УКИВА ЈЕ... И УКИЛАВО СЕ
БРАНИ!

ТЕШКА ЈЕ БАР
30 КИЛОГРАМА!
ПОШТО ЗАСАД
ИМАМО ХРАНЕ,
ЧУВАЊЕМО ЈЕ
КАО РЕЗЕРВУ!

845

ЛАВЉА РИКА ЗА ДВЕ ПАРЕ

Кад човек већ дође у зоолошки врт онда, природно, зажели да његова посета буде потпуна: да лав зариче, слон затруби, мајмуни да се „свађају“. Али, животиње тек што су ручале а запослен човек нема времена да сачека да се оне, сите, наспавају. И ту запосленом човеку притиче у помоћ управа врта.

Сваки крик звери, сви звуци ноћне џунгле или саване могу се чути из музичких аутомата постављених у зоолошком врту у Кептауну. Треба само убацили новчић у „музичку кутију“ и уместо шлагера или шансона чује се рикање лава или завијање шакала.

Природњаци су морали да уложе много труда и стрпљења да би снимили оригиналну „музику џунгле“. Наоружани магнетофонима они су данима и ноћима чекали скривени у грмљу или високој трави савана и „ловили“ гласове животиња.

ТЕШКА МЕДАЉА

Онима који су волели да дубље завиру у чашицу за време Петра Великог није било нимало лако. „Веселу браћу— одводили су у затвор где су им стављали око врата гвоздену медаљу тешку 6,8 килограма на којој је писало: „За пијанство“.

САВЕСТ

Одгајивач стоке Чарлс Тилден из Мисурија, коме су пре две године „одвели“ из штале најбољу и најлепшу краву, ни до данас није успео да открије крадљивца. Убеђен је, међутим, да је пакло маслаца које две последње године редовно добија сваке седмице од непознатог дародавца у вези с нестанком његове краве.

ЗЛАТНИ ПЕСАК

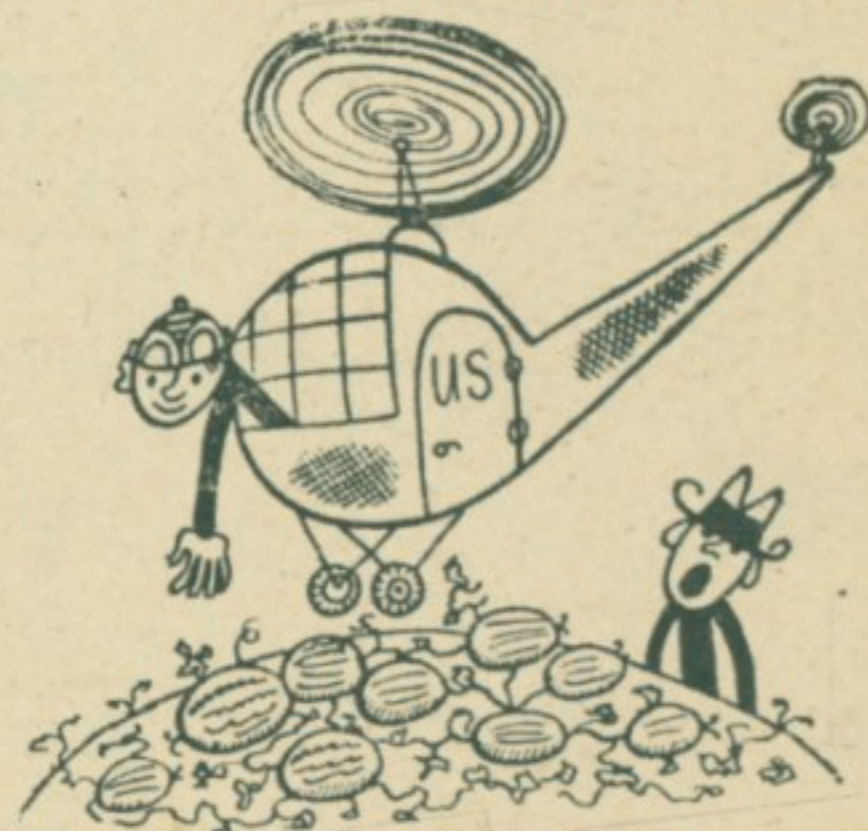
Да у песку Аљаске има злата, давно је већ познато. Неки предузимљиви Канађанин сетио се да ту познату чињеницу и искористи: да у конзерве пакује „чист, без примеса, пробран златоносни песак Аљаске“ и да те конзерве продаје богатим туристима.

„Пешчани“ пословни човек продао је већ првих месеци неколико хиљада конзерви. Шта туристи раде с њима — није нам познато.

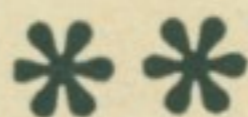

Примењена техника

Један калифорнијски фармер мирно је радио на својој њиви не обраћајући пажњу на хеликоптер који му је зујао над главом. Али, спокојство га је брзо напустило кад је видео да се хеликоптер спушта и да атерира усред његове њиве. Из хеликоптера је изишао пилот, убрао неколико највећих диња, поново ускочи у летелицу и — ишчезао у плавом пространству. Заиста, техника храбро продире у свакодневни живот.

МАЈСТОР ЛЕДЕНЕ ПЛОЧЕ

ВЈАЧАСЛАВ СТАРШИНОВ

Он јури према капији, незадрживо, неумитно и изгледа нема те силе која би га зауставила. Ударају га, саплићу, гурају, против свих правила, а он наставља напред. То није трка разјареног бика који заборавља на све препреке, не. У тим тренуцима чула су напрегнута до крајњих граница. Он све види, све предвиђа. Оштар, плах, упоран, спреман да хитро дода. И онда одједном постаје фантастично хладнокрван, не примећује сударе, ударце. Ништа не може да га одврати од једног јединог циља — капије противника.

Стручњак за авионске моторе

Врхунски спорт не трпи конкуренцију. Он тражи целог човека, без резерве. Сусрети, тренинзи, путовања... Спортисти је тешко да нађе времена, како се то каже, за лични живот и још теже за учење. То постижу само они најјачи, најупорнији. А они други теше се при чом коју су сами измислили: имао отац три сина, два паметна, а трећи био спортиста...

А Вјачеслав Старшинов? Не само што је један од најбољих навалних играча света већ истовремено и добар инжењер, стручњак за конструкцију авиона.

Старшинову је било тешко да учи. Часове, семинаре, вежбе у лабораторији морао је често да пропушта и само су му чврста воља и

вештина да правилно распореди време помогли.

Једном је на сам дан кад се играла важна међународна утакмица, један познати совјетски новинар ушао у свлачионицу репрезентације и завирио у једну собицу. Угледао је Старшинова задубљеног у читање. Назив књиге »Aircraft production« (Конструкција авиона). Вјачеслав није губио време. И, ево још једног његовог успеха: положио је два испита за кандидата наука на катедри мотора летећих машина Московског авиотехнолошког института.

А лети кад се хокеј одмара, Старшинов игра фудбал. Не на стадиону, мада је некад и то било, не у тиму мајстора, мада је и то некад било, већ на плажи, с дечацима. Сатима он може с њима да пика лопту, заборављајући на време.

Чудно, изненађујуће: врхунски спортиста, човек кога знају и коме се диве у целом свету, читавог живота маштао је, а изгледа и сада сања о — фудбалској каријери. И кад би поново почео живот, питање је да ли бисмо га познавали као хокејаша? Уосталом, то није важно. Јер он би, сигурни смо, постао опет велики, прави спортиста.

Новинари су му поставили неколико питања.

Новинари: Кад бисте поново почели живот, вратимо се на пример у 1958. годину, кад вам је било осамнаест?

Старшинов: Тешко ми је да кажем... Мада бих можда желео. Учио бих више. Не у смислу школских оцена, ту је све у реду. Више бих стигао да прочитам, научим, учиним, искусим... И још. Ипак и данас жалим што је моја спортска каријера кренула тако како ја нисам хтео. Мислим на фудбал...

Новинари: А сад једно опште, уобичајено питање. Постоји ли у животу човека такав дан, такав тренутак, кад може да каже: »Е, сад сам најсрећнији.«

Старшинов: То би било тужно. Шта је срећа? Кад су све жеље испуњене? Остварени снови? Али ако човек ни о чему не машта, ако је задовољан, он постаје живи мртавац. Можда је срећа у нечем другом — у осећању пуноће живота? Такво осећање може се имати готово стално. Не само један дан, један тренутак...

Новинари: Радио и телевизија, чланци у новинама, интервјуи чине

од спортиста људе познате, чувене. Не осећате ли се због тога понекад као да посматрате себе некако са стране? Не долази ли до раздвајања личности? Смента ли вам стална пажња људи?

Старшинов: Наравно, није увек пријатно бити у центру пажње, није увек човек расположен да разговара о хокеју, поготову што су питања по правилу увек једна те иста: Хоће ли »Спартак« у идућем сусрету успети да савлада ЦСКА или ће, напротив, ЦСКА нас победити; хоће ли ући Зимин у репрезентацију, хоћемо ли постати прваци света? А раздвајање личности? Осећам се одговоран за оног Старшинова, који постоји у представи љубитеља хокеја.

Да завршимо речима његовог тренера: »С Вјачеславом је лако, он све схвата. Широко видик, рефлекс. А можда је све то много простије. Он је паметан, веома паметан.

ДОГОДИЛО СЕ...

И СМЕШНИ И ТУЖНИ И НЕОБИЧНИ

ДОГАЂАЈИ СА СВИХ КОНТИНЕНАТА

У Сакраменту

Бети Кантримен је поверовала да је гони неки упорни мотоциклиста, па је притиснула папучицу за гас свог аутомобила. Због пребрзе вожње морала је да изиђе пред судију за прекршаје. Од њега је дознала да је упорни мотоциклиста био полицајац који је хтео да је опомене због брзе вожње.

У Лондону

Једном гардисти који је стајао на стражи одвезала се пертла на ципели. Према прописима он није смео сам да се сагне и завеже је. Замолио је једну пролазницу да позове полицајца. Она се послужила специјалним »полицијским« телефоном. На њен позив стигло је седам патролних полицијских кола.

У Швајцарској

Џокеј грамофонских плоча" Михаел Јанас одлучио је да постави светски рекорд у непрекидном пуштању плоча. Да би остао будан, он је после двадесет часова »рада« почео да лупа чаше и тањире. Њихов тресак му је помогао да остане будан. Светски рекорд је поставио: 155 часова »свирања«.

У Бечу

Један стари Бечлија зажеleo је да провери колико је остало од пословичне љубазности његових суграђана. У телефонској централи поред аутомата који на телефонске позиве обавештава колико је сати поставио је магнетофон. Магнетофон је забележио да више од половине људи захвали — аутомату.

Мој отац, чудак

Господар куке наставио је да објашњава...

ОДГАЈИО САМ ТРИ ЗДРАВА, ЈАКА, ИНТЕЛИГЕНТНА ДЕТЕТА! ГДЕ СУ САДА КАДА СУ ПОТРЕБНА СВОЈЕ ОЦУ?

ЈА САМ ИСПРАВАН ГРАЂАНИН! ВЕРУЈЕМ У ЗАКОНЕ, ПОРОДИЦУ И ПОРОДИЧНУ ЉУБАВ! ВЕРУЈЕМ У ТО ДА ЈЕДАН РАЂЕН ЧОВЕК ИМА ПРАВО ДА ЗАХТЕВА САОСЕЉАЊЕ ОД СВОЈЕ ПОРОДИЦЕ!

ЗАШТО СЕ СВЕТ ОКРЕНУО НАОПАКО?

ЈАДИКОВКЕ СУ СЕ НАСТАВИЛЕ СВЕ ДОК У КУХИЊУ НИЈЕ УШЛА...

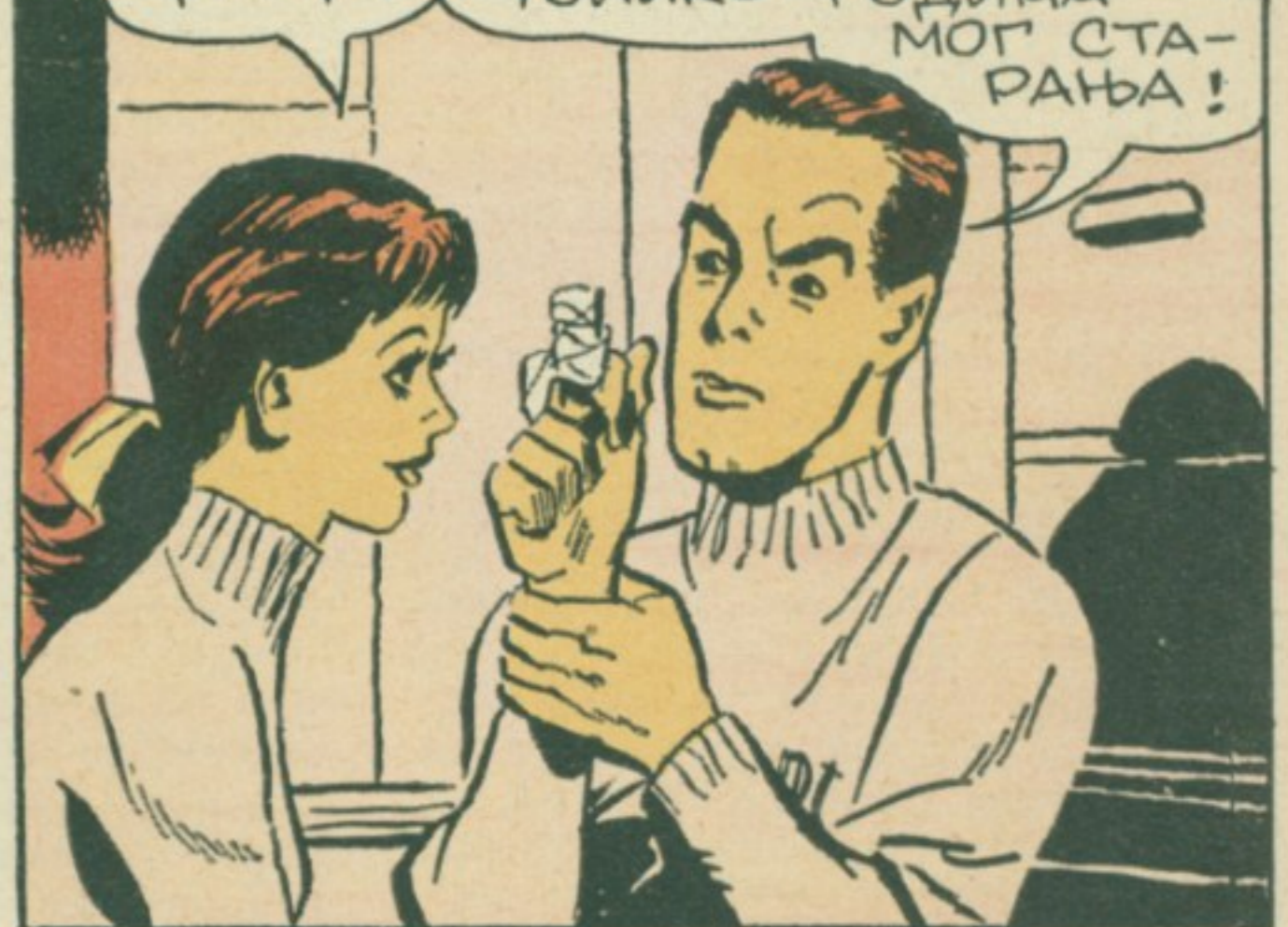

НЕШТО НИЈЕ У РЕДУ, ТАТА?

ДА БОМЕ ДА НИЈЕ! УЈЕО МЕ АЛИГАТОР!

СТАРИ ПИТОМИ ЧОРУ?

ДА! УЈЕО МЕ ИЗ ЧИСТА МИРА! ПОСЛЕ ТОЛИКО ГОДИНА МОГ СТАРАЊА!

ПОСТУПАО САМ С ЊИМ КАО СА СИНОМ...

НИЈЕ СТРАШНО, ТАТА! САД ЋУ ДОНЕТИ АЛКОХОЛ!

А ШТА ТИ РАДИШ?

БАШ НИШТА, ГОСПОДИНЕ!

Онда нешто ради!

ДОБРО!

ПОЉИТЕ ЗА ЊИМ У ГИМНАСТИЧКУ САЛУ!

© 1967 Walt Disney Productions World Rights Reserved

ТАКО ЈЕ ЏОН ЛОЛЕС, МЛАДИ ДОСЕЉЕНИК ИЗ ИРСКЕ, ПОЧЕО СВОЈЕ СЛУЖБОВАЊЕ У ПОРОДИЦИ БИДЛ...

РАШИРИ... ДВА... ТРИ... ЧЕТИРИ!

КОНВОЈИ ХРАБРОСТИ

У критичним тренуцима прошлог рата док је Црвена армија херојски одолевала јуришима нацистичких оклопних дивизија, западни савезници су одлучили да пруже совјетским ратницима помоћ у оружју и муницији и тако потпомогну и убрзају слом Хитлерове инвазионе армије.

За слање помоћи савезници су могли користити два пута. Први је водио око Африке, преко Персијског залива и Ирана, а други преко Исланда и Северног леденог мора. Овај други представљао је, због географско-климатских услова и близине непријатеља, много већу опасност. Па ипак, одлучено је да се тенкови, топови, муниција, камиони и други ратни материјал шаљу тим знатно краћим, арктичким путем.

Први конвоји заштићени знатном пратњом разарача, корвета, чистача мина и пратећих бродова кренули су од Шкотске, преко Исланда и стигли „живи и здрави“ до Архангелска и Мурманска. Непријатељске поморске патроле нису их откриле.

Немачки разараачи први пут су напали савезничке конвоје 8. децембра 1941. године. Тада су потопили два чистача мина и седам транспортних бродова. Затим су посејали воде северних мора магнетским, акустичним и другим минама. Сва совјетска пристаништа била су исто тако минирана. Многи савезнички бродови одлетели су у ваздух пред самим циљем, на улазу у пристаништа Архангелска и Мурманска. А та зима била је најхладнија у току прве половине двадесетог века. Бродови који су пловили Леденим морем личили су на снежне утваре. Снег и таласи који су заплјускивали палубу и одмах се ледили претварали су бродове у пловећа ледена острва. Ипак, ниске температуре и невреме имали су једну добру страну. Служили су као заштита од подморница. Па и поред тога, немачке подморнице су успевале да се прикраду обалама полуострва Коле и ту сачекивале савезничке конвоје, тако рећи пред самим уласком у совјетска пристаништа. Немачким поморским ескадрама стационираним у Трондхајму, који су се као јага ајкула на сигнал патролних авиона устремљивале на конвоје, придружиле су се у позну зиму и јаке снаге немачких бомбардера.

Прво велико ратно искушење доживео је савезнички конвој П.К.13. Тек што се отиснуо на пучину, упао је у страшну олују која га је пратила три дана. У снежним ковитлацама многи бродови су залутали. Са њих су стизали алармни сигнали: „Изгубили смо везу, више не владамо командама!“ Крманошима је с тешком муком, често у последњим тренуцима, полазило за руком да избегну катастрофалне сударе. Таласи су били неколико пута већи од бродова. Уз то су и немачке подморнице у тој олујној поларној ноћи пратиле конвој као сенке смрти. Када се четвртог дана ветар утишао, конвој више није постојао. Свих 19 бродова растурило се. Пратећи бродови имали су тежак задатак да окупе растурено „стадо“.

Да невоља буде већа немачка авијација је открила небрањене бродове пре него што су им се разараачи примакли. Она је лако потопила два брода и да није поново отпочела олуја и преостали би брзо постали њен лак плен. Три немачка разараача пресрела су један залутали панамски брод и, пошто су претходно од њега прикупили податке о конвоју, потопили су га. Затим су немачки ратни бродови пуном брзином пошли на последње бродове из конвоја. Међутим, чекало их је непријатно изненађење. Британски разараачи „Фјурни“ и „Еклипс“ били су се већ придружили конвоју.

Спретним маневрима они су напали с бока разараач 3-26 и потопили га. Друга два немачка разараача су се повукла. Онда се десило нешто невероватно. Страховита експлозија потресла је британску крстарицу „Тринидад“. Накривљена, пловећи два пута мањом брзином од нормалне, она се једва довукла до совјетске поморске базе на полуострву Кола. Када су стручњаци прегледали оштећени оклоп крстарице, занемели су од чуда. „Тринидад“ је био погођен сопственим торпедом испаленим на немачке разарааче! Ношен олујним ковитлацем он је направио пун круг и вратио се својој полазној тачци, као бумеранг.

У међувремену, немачке подморнице су наставиле да десеткују конвој П.К.13. Потопљена су још два брода. Посада једног од њих, „Иду не“, нашао је уточиште у чамцима за спасавање, али није било никог да их прихвати. Три дана и три ноћи морнари су провели под олујним поларним небом, шибани снегом и леденим таласима. Седам њих подлегло је мразу испод 20 степени. Најзад је бродоломнике спасла једна совјетска флотила која је послата са Коле у помоћ. У току наредног дана разараач „Ефингем“ пронашао је на пучини још један чамац са два официра и 30 морнара. Спасавање је извршено у тако тешким условима поларне стихије да је у мору страдало пет морнара. Најзад, 30. марта 1942. године, десет дана после поласка из Рејкјавика, конвој П.К.13 је стигао у Мурманск. Пет бродова је било изгубљено.

Приближавало се лето. Дужи дани и све ређе буре ишли су на руку Немцима. Предвиђало се да ће савезнички конвоји трпети све теже губитке. Адмирал Кови, одговоран за конвоје, саветовао је да се прекине са слањем бродова за СССР.

Међутим, Черчил, поштујући обавезе дате савезницима, захтевао је да се без обзира на жртве доследно настави слање помоћи у оружју и муницији Совјетском Савезу, који на својим леђима носи главни терет рата.

Тако је конвој П.К.17, један од највећих у историји, кренуо с Исланда 29. јуна. Био је састављен од 36 бродова, већином америчких. Посада је добро знала да ће многим од њих ово бити последње путовање иако је циновску флоту штитило 46 ратних бродова а на командним местима налазили се ветерани поморског ратовања. Моћна армада изгледала је непобедива. Међутим, једна трагична грешка високе команде довешће до њене катастрофе.

Упркос густим маглама један немачки извиђачки авион надлетео је 30. јуна конвој. Сви су били свесни шта значи тај лет. Киша огња и челика ускоро ће се сручити на њих. Срећом, ниски облаци су овог пута заштитили конвој. Како повлачење ледених санити преко лета омогућује пловидбу већим делом Баренцовог мора, наређено је да се узме курс што више ка северу. Осим тога, где има леда има и магле а то отежава подморничке операције. На жалост, тиме је истовремено знатно ослабила могућност да конвој прате ратни бродови.

Други јул. Бродови мирно плове. Море је глатко, а небо кристално чисто. А онда је стигла вест из СССР да је Мурманск после узастопних немачких ваздушних напада у пламену. Нацисти су одлучили да униште главно прихватно пристаниште.

На небу се појавило дванаест „хајнкела“ које је дочекала ефикасна баражна противавионска ватра са „Фјурна“. Затим је стигло обавештење из адмиралитета да је бојни

брод „Тирпиц“ у пратњи неколико немачких разараача напустио базу у Трондхајму. И тада, у девет часова увече, неочекивано је од команданта адмирала Хамилтона из Лондона примљено запрепашћујуће наређење: „Крстарице нека крену пуном брзином на запад. Пред опасношћу од непријатеља конвој треба да се растури и бродови нека сваки за себе уплове у руске луке. Одмах се разилазите!“

Притешњени са севера поларним ледом а с југа немачким бродовима и авионима, команданти бродова су са зебњом у срцу дисциплиновано извршили наређење. Адмиралитет је направио кобну грешку сматрајући да растуриени бродовима прети мања опасност од уништавања концентрисаном палбом него кад су окупљени у конвоју. Адмирал Хамилтон је истовремено упутио као помоћ најразорнија тешка оружја својих бојних бродова „Војводе од Јорка“ и „Вашингтона“. Међутим, већ су почели да пристижу први потресни извештаји о страдањима небрањених торпедованих теретних бродова. Препуштени уништавајућем бесу немачких бомбардера и подморница, торпедовани и бомбардовани, бродови су један за другим тонули. Захваћени паником неки бродови су узалуд покушавали да се спасу у далеким маглама севера док су други безнадежно покушавали да нађу уточишта у руским лукама. Од 36 бродова, који су пошли са Исланда 29. јуна, само је тринаест допловило у совјетске арктичке луке. Када су угледали обресе лучких уређаја Архангелска, преживели морнари нису могли да верују очима. Бројне корвете послате су да спасавају растурене чамце са бродоломцима по Северном леденом мору. На жалост, сви бродоломници страдали су од хладноће и глади пре но што је стигла помоћ.

У овој незапамћеној поморској катастрофи изгубило је животе више хиљада људи и претрпели су тешки губици у ратном материјалу. С бродовима је отишло на дно мора 3.350 возила, 430 тенкова и 210 авиона. При том ниједна немачка подморница није страдала.

Међутим, и поред свега тога савезници су наставили слање конвоја. После П.К.17 дошао је П.К.18. Од 40 бродова који су запловили само је 27 стигло у совјетске луке. Тек за Нову годину 1943. стигао је први неоштећени савезнички конвој Ј.Б. 51 А у Мурманск. Други конвој Ј.Б. 51 Б сукобио се у Баренцовом мору с моћном немачком ескадром. Пратећи ратни бродови су у великој поморској бици одбили напад немачких поморских гусара опијених дотадашњим победама. То је била прва велика победа савезника у арктичком поморском ратовању.

Затим је дошло лето 1943. године. Заузетост савезничке морнарице на новоотвореном афричком фронту у Тунису знатно је смањила могућност слања помоћи. Нов велики арктички конвој за СССР кренуо је тек 20. децембра 1943. године. Био је то Ј.Б.55 Б. У његовој пратњи налазили су се бојни брод „Војвода од Јорка“ са више разараача и три крстарице. Само шест дана касније омражени немачки дрендот „Шарнхорст“, који је до тада некажњено путовао по северним морима, нашао се на нишану топова британских крстарица и бојног брода „Војводе од Јорка“. Сви покушаји морског разбојника да умакне заслуженој казни били су узалудни. После краће жестоке поморске битке „Шарнхорст“ је потопљен. Од тада ниједна значајнија немачка поморска формација није успела да спречи пролазак савезничких конвоја кроз северна поларна мора.

СВЕТ СВЕТ

Ерик Шардан
Био је све до тада
већ неколико година
зиције и текстове
Франс Гал, Стон,
године Ерик је по
мио шест плоча и
је сив, свет је пл
најновије плоче.

Т ЈЕ СИВ Т ЈЕ ПЛАВ

је право откриће у прошлој години.
а готово потпуно непознат иако се
ина бави музиком. Његове компо-
певали су Клод Франсоа, Шејла,
Монти, Силви Вартан. Тек прошле
чео да и сам пева. Од тада је сн-
све су постигле велики успех. „Свет
ав“ једна је од песама са његове

Свет је сив, свет је плав,
Туга пече моје очи.
Моје срце је сиво, моје срце је плаво,
И не могу да будем срећан,
Јер нисам нашао никог
Ко би ми рекао да ме воли.

Свет је сив, свет је плав,
Нежност уљуљује моје очи.
Моје срце је сиво, моје срце је плаво,
Љубав нас напушта мало помало.
И нисам нашао никог
Ко би ми рекао да ме воли.

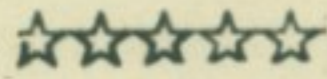
Свет је сив, свет је плав,
Снег засипа моје очи.
Моје срце је сиво, моје срце је плаво,
Тешко је кад заједно живе они
Који се не воле.
А ја нисам нашао никог
Ко би ми рекао да ме воли.
Свет је сив, свет је плав. . .

ФИЗИЧКИ КАЛЕНДРОСКОП

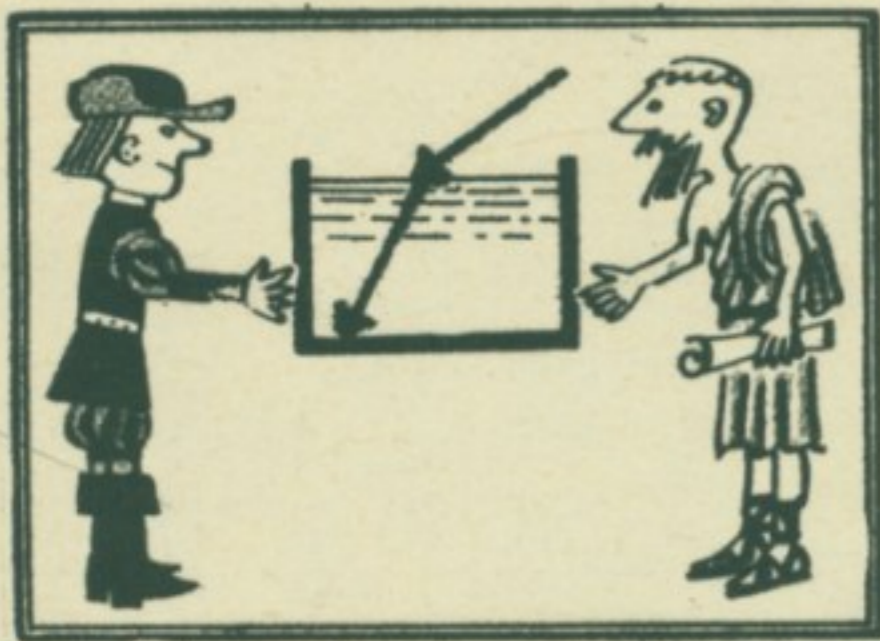

НЕТРПЕЉИВОСТ

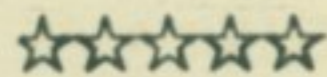
Кад би у људском организму било само за један проценат мање електрона него протона, људи уопште не би могли да опште, да се друже. Нас би једне од других одбацивала фантастична сила па нас чак ни земљина лопта привезана као тег за ноге не би могла задржати.

ПРЕЛАМАЊЕ СВЕТЛОСТИ

Пре више од две хиљаде година стари грчки научник Клаудије Птоломеј начинио је таблицу углова преламања светлости при проласку зракова из ваздуха у воду. Они су били добивени експерименталним путем и више од хиљаду и по година нико није могао да пронађе закон који би објаснио ову појаву. Њега је успео да открије тек 1621. године холандски математичар Снел.

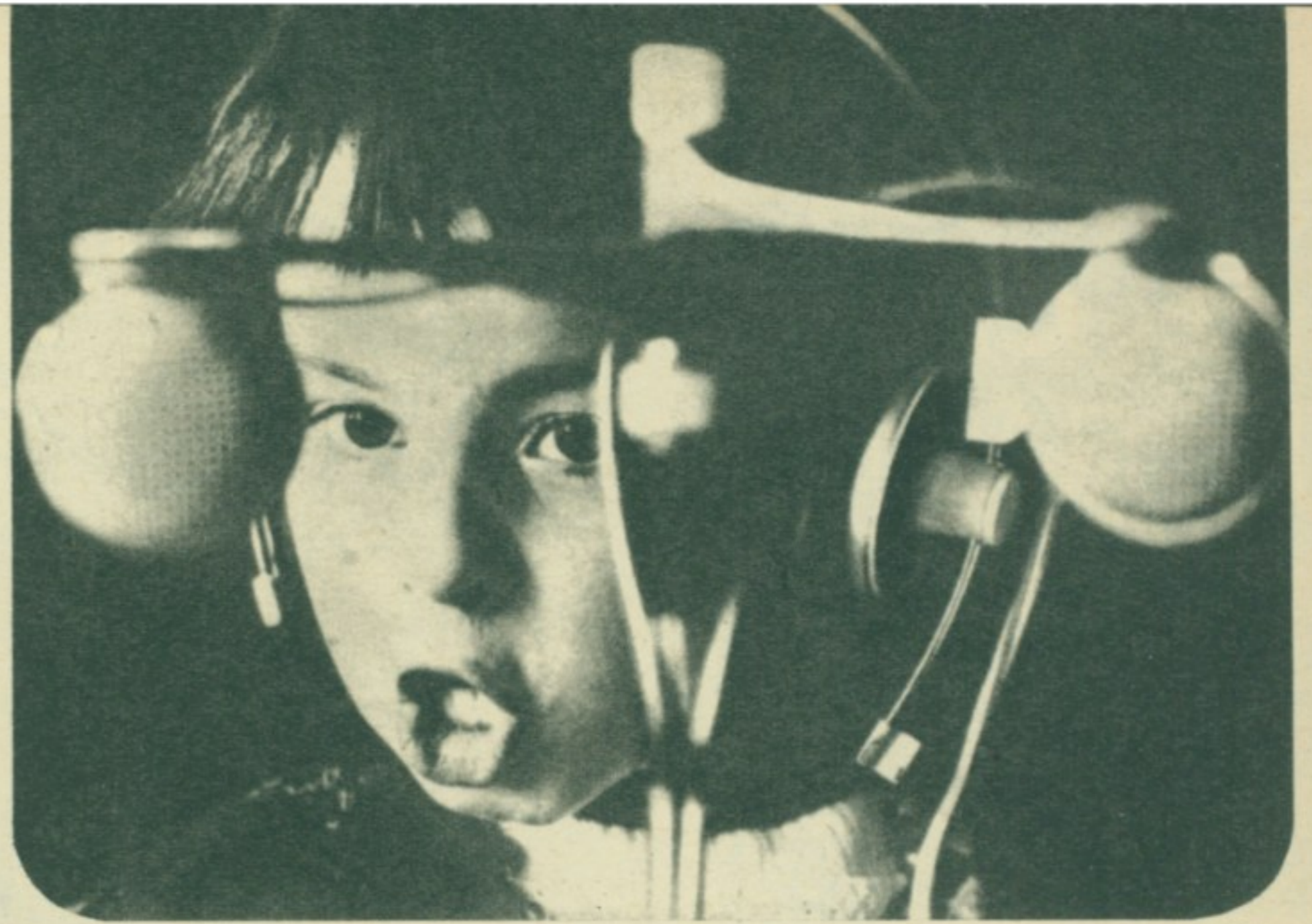
КАКО »СКУВАТИ« ОЛОВКУ

Некада су се оловке целе правиле од метала, чак и без графитне мине. Ево како вештину „кувања плајваза“ описује једна ретка књига из XVII века: „Узми три дела чистог олова, а четврти део бакра и растопи у лонцу прво бакар па олово и прелиј сапуном да се све добро измеша; у другом лонцу припреми врео сумпор и у њега излиј садржину првог кад буде готова, а пошто се стврдне а ти га извуци из сумпора и обриши га а затим, као што бог заповеда, лиши по хартији или чему хоћеш.“

КИЈАВИЦА НА + 40 СТЕПЕНИ

Једна француска филмска компанија снимала је у Сахари филм у којем је према сценарију имао улогу и један Еским. После неколико дана становник Далеког севера пренет је у болницу: наукао је јак назеб усред жарке пустиње.

ПРВА НАГРАДА

За овај снимак Бруно Мозер из Штаубинга, Западна Немачка добио је на конкурс за уметничку фотографију приређеном у Штутгарту прву награду „Златан прстен мајстора“. Такмичило се 2000 фото-

аматера из 29 земаља. Дечак на слици има на глави стерео-тренаер помоћу којег глувонема деца, којој слух није сасвим оштећен; могу да науче да говоре.

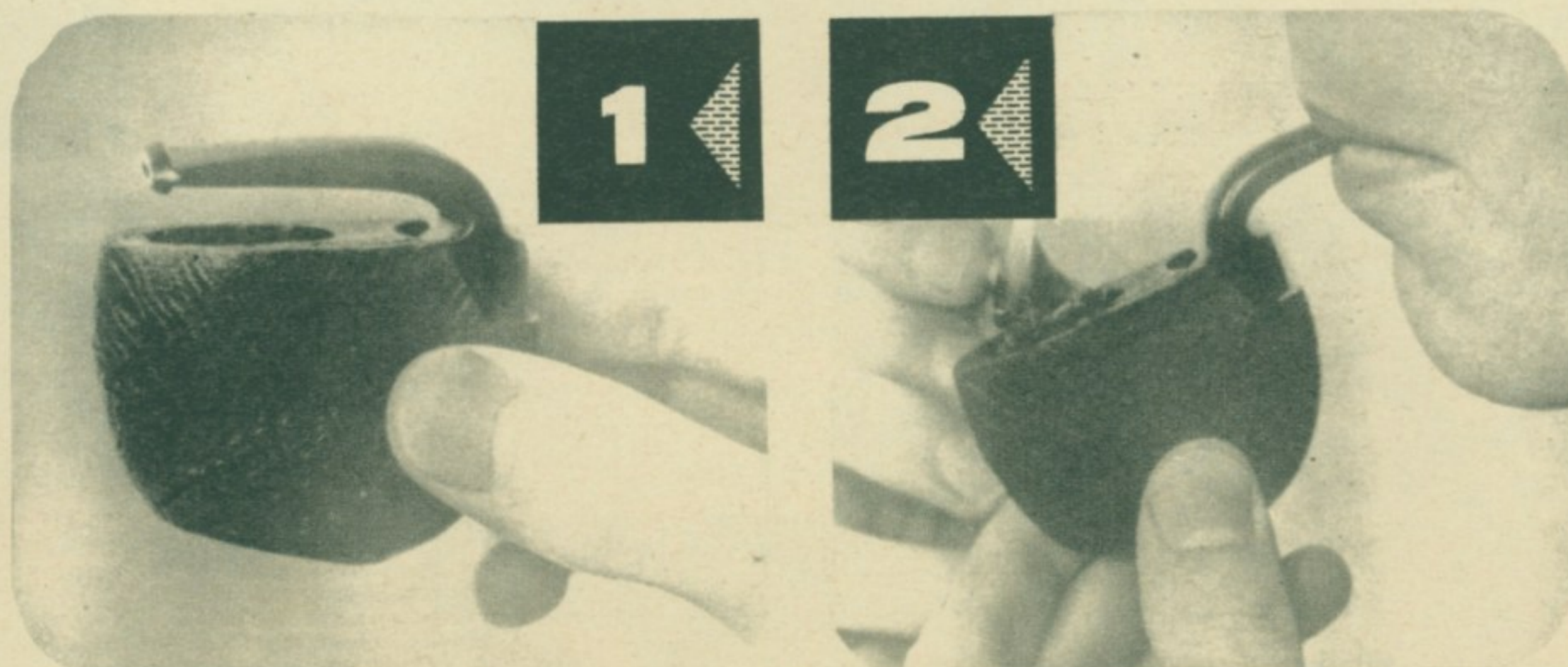
СВЕТЛЕЋЕ НАОЧАРЕ

Они којима је при раду потребна добра светлост — ча-

совничари, оптичари, прецизни механичари и слични мајстори — поздравиће овај проналазак немачких стручњака: светлеће наочаре. Састоје се од оквира као за обичне наочаре и две сијалице причвршћене с обе стране оквира. Електричним гајтаном повезане су с цепном батеријом од 4 — 5 волти, она може да се држи на столу или у цепу. Притиском на дугме батерије (сл. 1) сијалице се пале и светлост из њих пада право на предмет који мајстор обрађује (сл. 2). Светлеће наочаре могу да се користе и преко наочара за појачање вида.

МИНИ ЛУЛА

Ова најновија мини-лула у ствари је велика као и обична, али кад се склопи — писак се положи преко главе — широка је свега два сантиметра а висока шест; склопљена може да стане у малу кутију или кожни омот. Проналазачи су, наравно, Енглези, међу којима је много страствених „дулаша“.

НЕУПОТРЕБЉИВ ПРСТЕН?

Весели човечуљци на нашем цртежу и не сањају у какву су немогућу ситуацију упали: они боје две различитим бојама унутрашњу и спољну површину прстена, који у ствари има само једну страну! Другим речима површина им је заједничка. У то ћете се лако уверити ако пратите мувину шетњу која је почела од тачке А. После једног круга мува ће се наћи испод старта, у тачци А, али с ногама нагоре. Да би стигла до старта, треба да направи два круга и да пређе и преко црвене и преко црне боје.

Овај необичан прстен зове се Мебијусова трака, у част немачког математичара који га је први описао.

Мебијусову траку можете лако направити од обичне хартије. Изрежите подужу траку и крајеве премажите лепком. Затим је савијте слично пропелеру тако да се један крај окрене у односу на други за 180 степени. После тога саставите крајеве траке намазане лепком, сачекајте да се осуши и почните свој експеримент.

ЧАС ИЗ БИОЛОГИЈЕ

ЈУПИТЕР МРШАВИ

Највећа планета Сунчевог система Јупитер одавно већ не да мира астрономима. Астрономима уопште, а посебно астрофизичарима. Тако све до данас нема јединственог мишљења о природи црвене пеге, коју су научници одаск... метили на површини планете. Има и других необичних ствари у вези с Јупитером.

Једна од тих је што Јупитер у околним међупланетарним просторима зрачи три пута већу енергију од оне коју прима од Сунца? Где налази вишак енергије? Овим питањем бави се сарадник Пристоновог универзитета у САД Р. Смолуховски. По његовом мишљењу ни нуклеарна синтеза, ни распадање нуклеарних материја у утроби Јупитера не могу бити извор толике расипничке енергије. Научник предлаже друго објашњење. Он сматра да се Јупитер полако скупља (по прорачунима Р. Смолуховског излази да се пречник Јупитера смањује годишње за пола милиметра). Као последица тог скупљања ослобађа се гравитациона енергија.

А ево како изгледа модел грађе Јупитера на основу којег је др Смолуховски формулисао своју хипотезу. Главни слој планете састоји се од металног водоника. Такво стање водоника научници још нису средили нигде. Истина, теорија дозвољава претпоставку да се при великим притисцима који владају у дубинама Јупитера, водоник може да налази у чврстом стању. Лабораторијама на Земљи, међутим, нису доступни такви притисци, па се ове претпоставке не могу проверити. Молекуларни водоник (H₂) у спољњем омотачу планете, по мишљењу доктора Смолуховског, полако се претвара на додирној површини слојева у метални водоник. Метални водоник компактнији је од течног, зато и долази до скупљања планете које изазива ослобађање потенцијалне енергије гравитационог поља.

Али, кад би у том процесу учествовао само водоник, скупљање планете одвијало би се далеко брже. Научник у својој хипотези одговара и на ову замерку. Смолуховски сматра да у слоју молекуларног водоника постоји додаток хелијума, којег у металном водонику нема. Прелазећи из једног стања у друго, водоник непрекидно потискује хелијум од додирне површине двају слојева према периферији. Тај процес и одређује темпо метализације водоничне утробе Јупитера. Из прорачуна доктора Смолуховског произлази да је на Јупитеру прелазење течног водоника у метални, узимајући у обзир и утицај хелијума, одвија управо оном брзином која обезбеђује примећено зрачење енергије.

ЕКСКУРЗИЈА У ПАКАО

Било је паклено хладно тог дана у старом Ковну. Ђаволски ветар бесно је завијао и терао каменим тротоарима опало лишће и пожутеле хартије. Изгледало је да све то тера право у пакао. Часовник на општинској кући избио је тринаест пута. Црни мачак је, не журећи, прешао улицу и нестало у неком мрачном подруму.

Ево траженог здања. Група новинара је ушла кроз тамни свод. Степенице под ногама стењале су и плакале као грешници у котлу с растопљеном смолом. Врата су се уз шкрипу отворила и... посетиоце је дочекао читав хор ђавола.

Нарочито великих, додуше, није било. Али је зато оних средњих била читава чета. А малих — ни да се преброје. Један златни ђавољак био је толико сићушан да се сместио под лупу — иначе се не би могао видети.

Ђаволи, нечастиви, белзебули, врагови, ђаволчићи. Углавном сви литвански. Млади, стари, прастари. Дрвени, стаклени, метални, глинени. Маскирани као љуле за пушење или шоље за чај. Био је ту и стари-прастари ђаво с огромним каменом у рукама. Ево његове историје: носио је највећи камен у читавој Литванији (камен познат под именом Пунтукас) да њиме каменује једног свештеника, који се изузетном жестином окомио на ђаволе и да истовремено разруши манастир у којем је тај свештеник живео и држао своје проповеди. Али, на путу је ђаво срео лепу вештицу и запричао се с њом. Брљао је све док први петлови нису закукуркали. Ђаво је морао да бежи. А да би лакше трчао бацио је велики камен Пунтукас у шуму где и данас лежи.

На старог ђавола који је каменом пошао да сможди свештеника презриво и с осећањем надмоћности гледао је један сасвим млад нечастиви с водоничном бомбом у рукама (или шапама). Лице му је пакосно, као да хоће да каже: ако је испустим, она неће промашити. Има ту и ђавола—странаца. Приспели из разних крајева света. Чак је и бели афрички ђаво ту. И кинески којег су његови суседи — ђаволи назвали хунвејбином.

— Нестани, нечиста сило! — узвикнули су посетиоци у хору — или нам, то је можда корисније, испричај како си dospела овамо.

И у истом тренутку неки од ђавола извело је шалу толико омиљену међу сатанама: претворио се у младу, љупку девојку.

— Ја сам туристички водич — проговорио је анђеоским гласом. — Поздрављам вас у име ђавола и желим вам добродошлицу у музеју ђавола, једином на свету. Експонате које видите у музеју неколико десетина година сакупио је литвански уметник, сликар Антанас Жмујдзинавичус. Његов музеј је још један од доказа литванског народног стваралаштва.

И на крају, дао додатак:

Ђаволи су ипак ђаволи и нису могли а да не начине неку пакост, макар и ситну. Док су посетиоци бележили своје утиске, они су се, невидљиви, завукли међу листове њихових путних бележница и измешали слова у називима и именима. Зато сад тражимо вашу помоћ: молимо вас, поставите слова на своја места и напишите тачно ова литванска географска и лична имена.

Пејкадла — велика лука, прад рибара;

Налви — главни град;

Галапан — летовалиште на обали мора;

Сикашоц — олимпијски шампион, чувени спортиста.

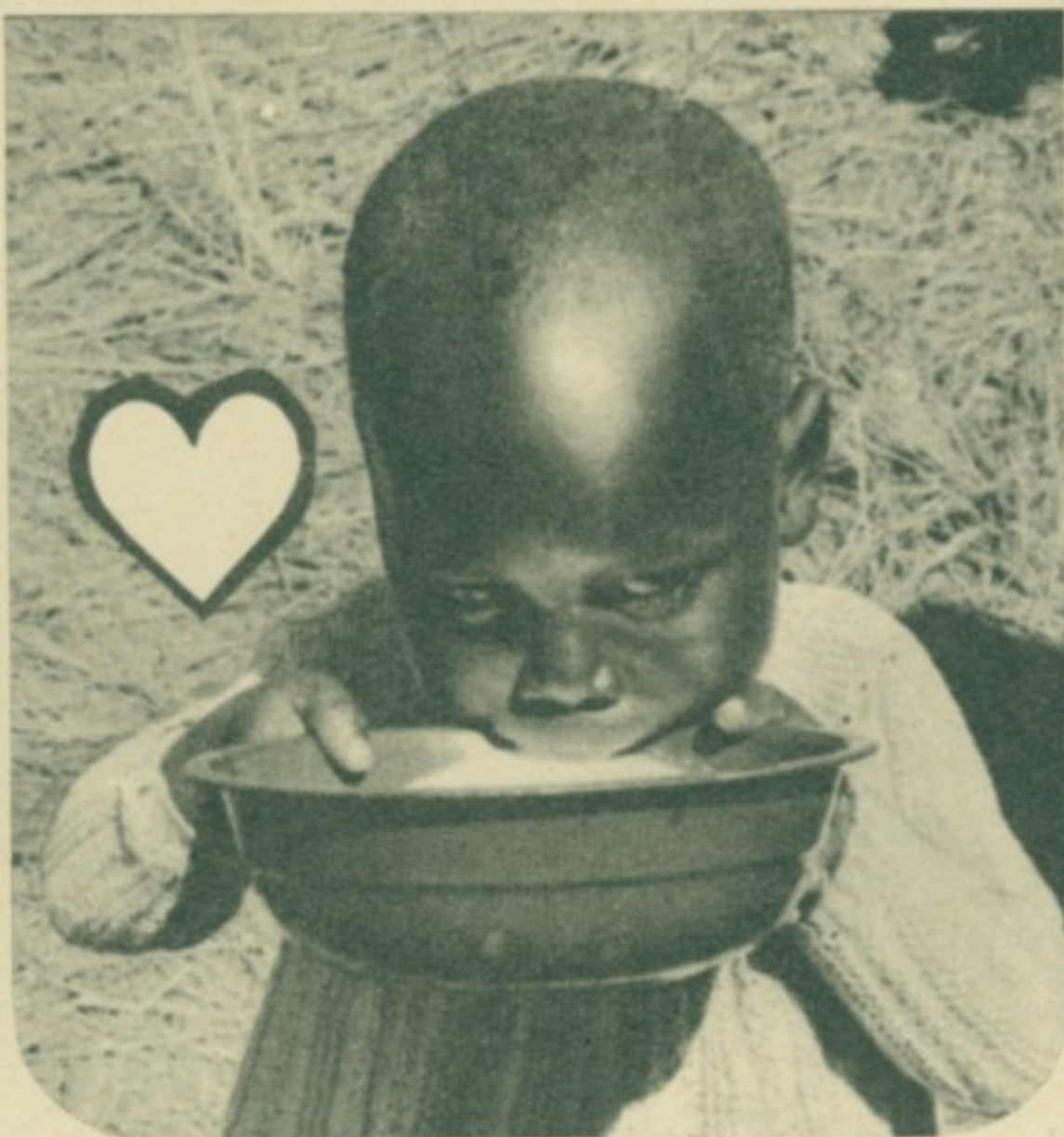
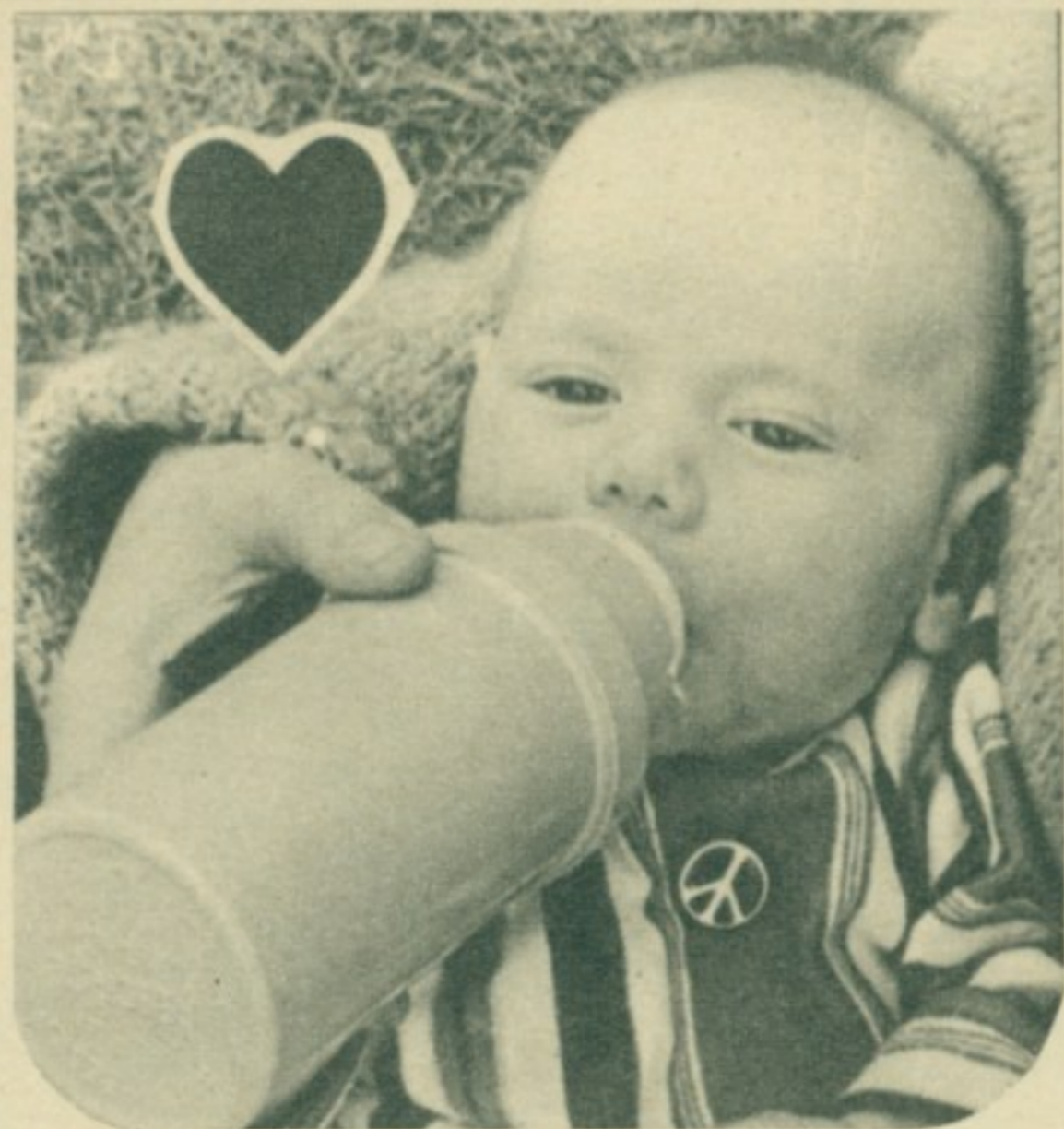
Они који исправе грешке нека забележе себи петицу из географије и познавања спортиста. Они који то не знају, нека завире у неки већи географски атлас и историју олимпијских игара. А за све остале одговор ћемо дати у идучем броју на 30. страни.

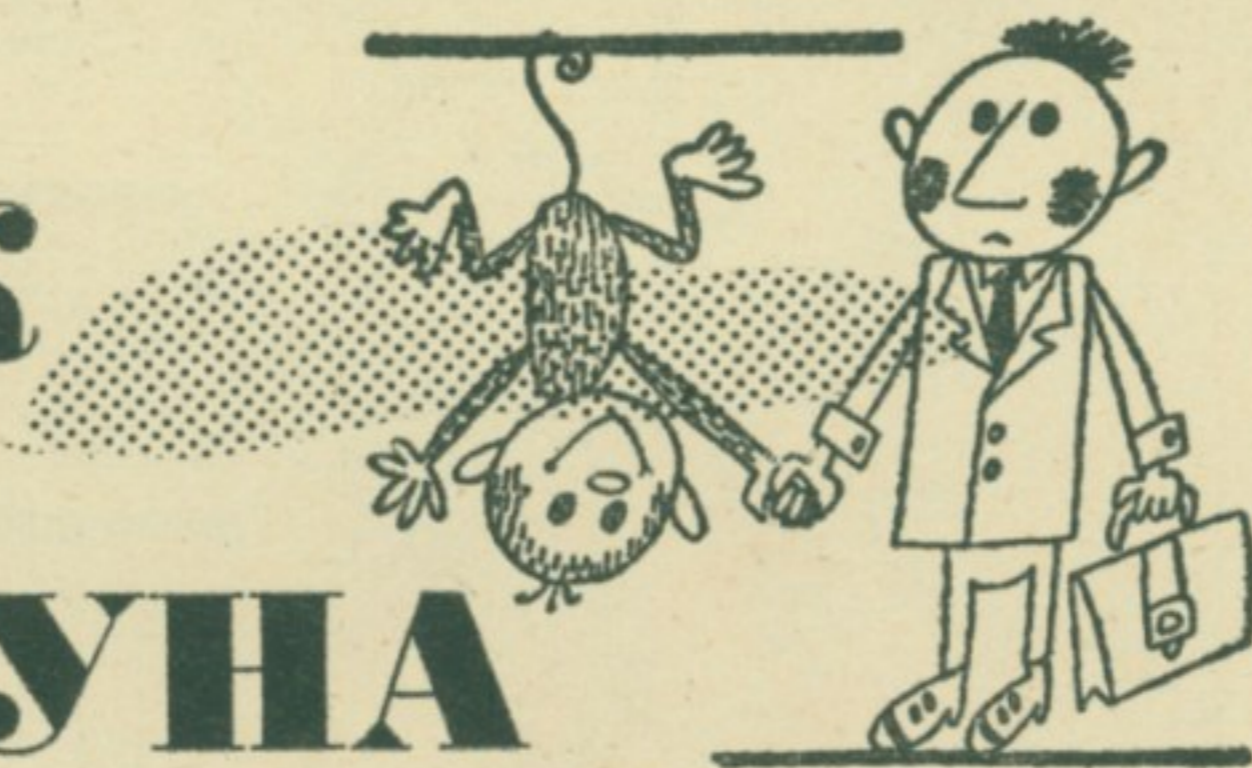
ЦРНО И БЕЛО СРЦЕ

Срце као извор различитих осећања: туге, радости, љубави па и мржње људи су од давнина помињали у стиховима. Ко зна колико таквих песама постоји широм света. Али, само је једна која велича пресађено људско срце. Творац те песме и композитор мелодије уз коју се игра самба је бразилски музичар Карлос Переира де Сонза. У слободном преводу стих гласи:

„У ГРУДИ УМИРУЋЕГ ЧОВЕКА ПРЕСАЂЕНО ЈЕ СРЦЕ ЦРНЦА. СРЦЕ ЦРНЦА ПОВРАТИЛО ЈЕ БЕЛОГ ЧОВЕКА У НОВИ ЖИВОТ. ДА ЛИ ЋЕ БЕЛАЦ ИКАДА ЗА ТО БИТИ БЛАГОДАРАН, КО ТО ЗНА. АЛИ СА ЦРНАЧКИМ СРЦЕМ КОЈЕ У ЊЕМУ КУЦА БАР НЕЋЕ МРЗЕТИ СВОГ ЦРНОГ БРАТА.“

КАКО ЈЕ ЧОВЕК ПОСТАО ОД МАЈМУНА

Све животиње односиле су се једна према другој с поштовањем и само мајмуна нико није узимао озбиљно. Зато што се он стално лудирао и кривело као мали. И мајмун је казао:

— Човече, постани од мене!

— Мени би било боље, треба да разумеш, да postanем од лава. Или, дозволи, од носорога — успротивио се човек.

— А шта је лав? Ево ово! — рекао је мајмун и стао да имитира лава. И успело му је: његово искривљено лице подсећало је на лавље мада није било толико страшно као у право лава.

— А шта је носорог? — казао је мајмун и продужио свој нос раширеним прстима своје десне руке.

И изненада се сасвим уозбиљно:

— Уосталом, — казао је — од лава би свако хтео да постане. И од носорога. А шта да раде они остали? Зечеви или јадници слични мени? Ја се кривелим и подржавам све од реда. А зашто? Зато што сам безначајан.

— Да — казао је човек — стварно си безначајан.

— Безначајан — потврдио је мајмун главом. — Само не мисли да се ја жалим. Није ми то обичај. Просто желим да postanем нешто да би се према мени људски односили. Постаћеш од мене, а?

Говорећи то опет је искривио њушкицу у којој би човек могао да препозна себе да је пажљиво гледао. Али, гледао је ненажљиво зато што је мислио о нечем другом.

„Стварно — мислио је. — Чудно је устројен овај свет. Ко је јачи тај квачи. Сила бога не моли. Јакоме је слаб увек крив. Свако хоће да постане од слона, или чак — кога! — мајмута, а од таквих као што је мајмун нико неће да постане. Неправедно!

— Добро — казао је човек. — Постаћу.

И стегао је мајмуну руку.

Животиње које су се односиле једна према другој с поштовањем и уважавале се међусобно биле су увређене тим поступком. Замислите само, претпоставили су им — кога!? Мајмуна!?

Тако је човек постао од мајмуна. Из осећања правичности. Из осећања протеста. Из осећања обичне човечности.

Феликс Кривин

СВАКО МОЖЕ

иосшаши

ПАДОБРАНАЦ

Раул Кледасу има 38 година и већ се 20 година бави падобранством. Он је први Француз који је скакао више од три хиљаде пута падобраном. До сада је укупно извео 4.200 скокова, више пута учествовао у светском првенству, неприкосновени је шампион француске и првак је света у скоку са задршком. Међународни је падобрански судија и инструктор.

— Инструктори греше што заборављају на своје почетке, вели Кледасу. — Сећам се времена када сам готово сваке ноћи скакао као поман из постеље: у сну сам видео амбис који се пред скакачем отвара кроз врата транспортног авиона. Увек сам мислио на следећи скок. У почетку је то било страшно. Међутим, треба стегнути зубе и зауздати страх. Треба присилити себе на прве скокове. Слабији одустају. Падобранство челичи карактер. Оно вас учи да превазилазите себе.

После неколико десетина скокова

долази до чудне појаве. Страх расте и постаје скоро неподношљив. То је добар знак. Долази до врхунца застрашености. Још три четири скока и страх ће заувек ишчезнути. Човек је победио самог себе. Више неће бити потребни напори воље. Скакање падобраном постаје задовољство.

Скокови са задршком су изванредан доживљај. Први део слободног пада траје три секунде и за то време се превали четрдесетак метара. Али у току те три секунде доживљава се читав филм. Кад почетник стигне на земљу и почне да прича шта је радио и доживео за то време, његова исповест траје читавих пет минута! Богатство утисака је немерљиво.

Затим је падање кроз слободан простор постало спорије. Ако се пада у правилном положају, раширених руку и ногу, брзина не прелази 200 километара на час. А кад се отвори падобран, стрмоглаво падање готово истог тренутка престаје и почиње благо љуљускање испод куполе. У тренутку приземљења падобранац доживљава удар као да је пао само са два метра висине. Неки падобранци се дочекују право на ноге.

Постоји ли старосна граница за падобранца? Не, падобранац може бити свако ко је здрав и има снаге за овај спорт. Уосталом, о томе одлучује лекарска комисија. Познајем једног занатлију који је први пут

скочио падобраном у шездесетој години. Данас има 68 година а још изводи разноврсне фигуре у лету с четири хиљаде и више метара.

Падобранство је један од најмање опасних спортова! То сведоче статистике. У току 20 година извео сам 4.200 скокова и само ми се једанпут догодило да се главни падобран није отворио. Тада сам повукао ручицу за помоћни падобран. Сви спортови, а нарочито они као што су смучање, мотоциклизам, аутомобилизам, рагби, носе у себи ризик. Али, не прихватити их, бојати се, значило би осудити себе на живот између четири зида. Супротно веровању, у падобранству је ризик

сведен на најмању меру. У току последње две године изведено је у Француској близу 80.000 скокова а забележена су четири смртна случаја. Исти је толики проценат смртносних несрећних случајева у гимнастичкој дворани! У сва четири случаја кривица није била до падобрана већ до људи. Њихови живци и физичка конструкција су попустили или, пак, нису поштовали правила скока. А падобранство није опасно јер постоје изузетно строги прописи и врши се сталан надзор. Ниједан скок се не може извести без лекарског уверења, савесних претходних припрема и дозволе инструктора.

КО ПРОЧИТА ОВО САЗНАЋЕ КАКО МОЖЕ ДОБИТИ БЕСПЛАТНО ПРАВУ РАДИО-СТАНИЦУ »ВОКИ-ТОКИ« МАРКЕ ПОНИ СВ-36

САБЛАСТ ПРЕРИЈЕ

Счетом војника Буфало Бил је већ данима трагао за тајанственом „саблашћу прерије“. Улогорио се у близини места где је „сабласт“ била виђена и поставио стражу. Пала је ноћ.

Скрхан уморан, стражар је заборавио на будност, пијући повремено садржину једне бочице коју је помно скривао у унутрашњем делу копорана. У једном тренутку захвати га неко необјашњиво узбуђење. Осетио је наједном да није сам, да је ту близу неко кога не види. Да избегне изненађење, наслони се на ограду и упре поглед у таму. Одједном се трже, угледавши обриси неке прилике.

Пред њим се појави бела лобања, ребра, хритењача, ноге — све тако јасно да би се најезио и претрнуо и најхладнокрвнији човек. Помисли да му се привиђа: сигурно је да костур не може тек тако да шета! Стражар прикупи сву снагу, присили се да учини корак напред и упери откочену пушку, очију непрекидно упртих у ужасну приказу.

— Стој! Ко иде? — викну снажним гласом. — Говори или пуцам!

Сабласт је неко време стајала непокретна, а онда до стражара допре неочекиван одговор:

— Смрт!

Одјекну крик који узбуни цео логор и у трену доведе Буфала Била и поручника Шела на стражарско место, где је војник као мртав.

— Доведите ми коња! — викну Буфало Бил, а онда се тихим гласом обрати поручнику: — Шел, сигуран сам да сам видео неку сенку како бежи. Пратићу га све док будем могао! — Потом скочи у седло и крену брзо као ветар, у правцу ишчезле утваре...

(Наставак читајте у књизи „БУФАЛО БИЛ У ПРОТИВНАПАДУ“, страна 122)

НАЈУЗБУДЉИВИЈЕ ПУСТОЛОВИНЕ БУФАЛА БИЛА, ЈУНАКА ДИВЉЕГ ЗАПАДА, НЕУСТРАШИВОГ БОРЦА ПРОТИВ ЗЛА И НЕПРАВДЕ, ОПИСАНЕ СУ У 23 РОМАНА. СВИ ТИ РОМАНИ ОБЈАВЉЕНИ СУ САДА У 9 КЊИГА, ИЛУСТРОВАНИ У БОЈИ И У ТВРДОМ ПОВЕЗУ. ТО ЈЕ НАЈЛЕПША ЗБИРКА КЊИГА О БУФАЛУ БИЛУ! 2.200 СТРАНА, 80 СЛИКА У БОЈИ!

А САД ПРОЧИТАЈТЕ ПАЖЉИВО УСЛОВЕ ЗА ДОБИЈАЊЕ НАГРАДА:

1) СВАКО КО КУПИ КОМПЛЕТ КЊИГА О БУФАЛУ БИЛУ ДОБИЈА БЕСПЛАТНО ШЕСТОМЕСЕЧНУ ПРЕТПЛАТУ НА „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“, У ВРЕДНОСТИ ОД 44 НОВА ДИНАРА.

2) НА СВАКИХ 150 КУПАЦА ДОДЕЉУЈЕ СЕ БЕСПЛАТНО ПО ЈЕДНА РУЧНА РАДИО-СТАНИЦА ВОКИ-ТОКИ ПОНИ СВ 36, ЧИЈА ВРЕДНОСТ ИЗНОСИ 3.000 НОВИХ ДИНАРА! ОВУ НАГРАДУ МОГУ ДОБИТИ И ПОЈЕДИНЦИ И ШКОЛСКЕ БИБЛИОТЕКЕ И КЛУБОВИ РАДИО-АМАТЕРА, УКРАТКО: СВИ УЧЕСТВУЈУ У ИЗВЛАЧЕЊУ НАГРАДЕ.

Да бисте се укључили у круг добитника, довољно је да поручите комплет од 9 књига о Буфалу Билу. Попуните читко поруџбеницу, дајте родитељима да је овере у својој радној организацији (ово само ако купујете на отплату, а кад се купује за готово, овера није потребна), затим налепите оверену поруџбеницу на дописну карту и пошаљите на адресу:

ИЗДАВАЧКО ПРЕДУЗЕЋЕ

»ВУК КАРАЏИЋ«

БЕОГРАД — КРАЉЕВИЋА МАРКА 9.

Остало је наша брига: добићете књиге и бесплатну шестомесечну претплату на „Политикин забавник“. Истовремено бићете укључени у извлачење главног добитка: радио-станице ВОКИ-ТОКИ, која ће се на сваких 150 купаца доделити извлачењем добитничког броја. Прво извлачење извршиће се чим стигне 150-та поруџбина, а резултат ћемо објавити у првом следећем броју Политикиног забавника. Друго извлачење обухвата купце по редоследу од 151 до 300, треће од 301 до 450 итд.

ПАЖЊА: Ако не желите да исецате поруџбеницу, да не кварите комплет Политикиног забавника, онда узмите дописну карту и тачно препишите на њу све што стоји у поруџбеници.

ПОРУЏБЕНИЦА (ЗАБАВНИК)

**ПРИЈЕМНИ БРОЈ ЗА
НАГРАДУ ВОКИ-ТОКИ**

Овим поручујем комплет од девет књига о Буфалу Билу, по цени од НД 225. — за комплет. Књиге ми пошаљите одмах, а њихову вредност исплатићу по пријему-поузећем, односно отплатићу у 10 рата по НД 22,50 (непотребно прецртати).

Презиме и име: _____

Занимање и адреса: _____

На исту адресу шаљите ми бесплатно „Политикин забавник“, за период од шест месеци.

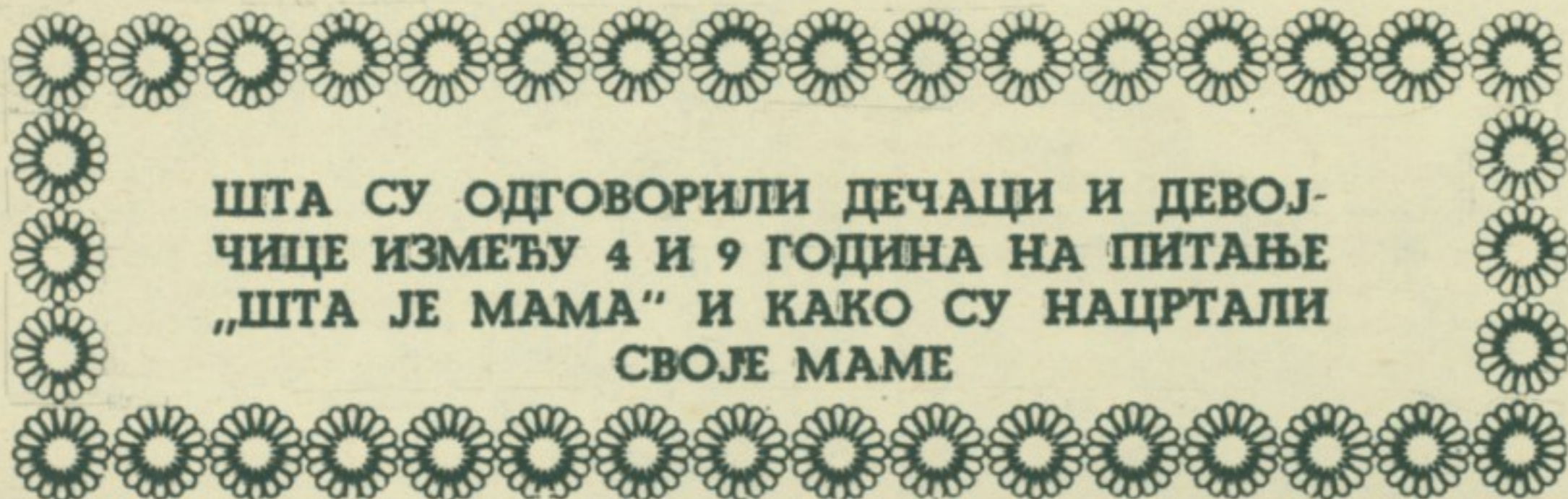
Овера о запослењу
(само за купце на отплату)

Потпис купца и бр. личне карте

МП _____

(потпис) _____

Мама је Мама

ШТА СУ ОДГОВОРИЛИ ДЕЧАЦИ И ДЕВОЈЧИЦЕ ИЗМЕЂУ 4 И 9 ГОДИНА НА ПИТАЊЕ „ШТА ЈЕ МАМА“ И КАКО СУ НАЦРТАЛИ СВОЈЕ МАМЕ

— Мајка је најдража сину (дечак)
 — Мајка је жена (дечак)
 — Мама је нешто најбоље што постоји. Ми кад смо били мали, певала је успаванке, причала приче и много нас воли (девојчица)
 — Мама је добра (дечак)
 — Мајка је сунце (девојчица)
 — Мама је која треба да чува дете (дечак)
 — Мајка је љубав (девојчица)
 — Мама је нека добра жена. Или родитељка неке деце (дечак)
 — Мама је најбоља на свету (девојчица)

Мајка је дететова светиња која та служи.

За честитку 8. марта изабрали смо једну малу анкету по методу руског професора Чуковског. Питали смо ђаке Основне школе у Реснику и предшколску децу из Дечјег вртића „Теразије“ — шта је мама?

Добили смо око стотину одговора и овде ћемо навести најинтересантије.

— Мама је мама — рекао нам је Ивица Делука, који још није напунио пет година.

— Зашто — питали смо.

— Мама је од деце. Моја бака је родила моју маму, а моја мама ми је родила мене.

Остала деца у Дечјем вртићу „Теразије“ била су шкртија у одговорима. Највише је оних који се тичу маминог посла:

— Мама је што ради и кува (дечак, 4 године)

— Мама је што иде на посао (девојчица, 5)

— Мама је што ради за нас (дечак, 6)

— Мама ми пере и кува (девојчица, 5).

Али има и другачијих одговора:
 — То је што спава са мном (девојчица, 4)

— Мама је што не волим, волим

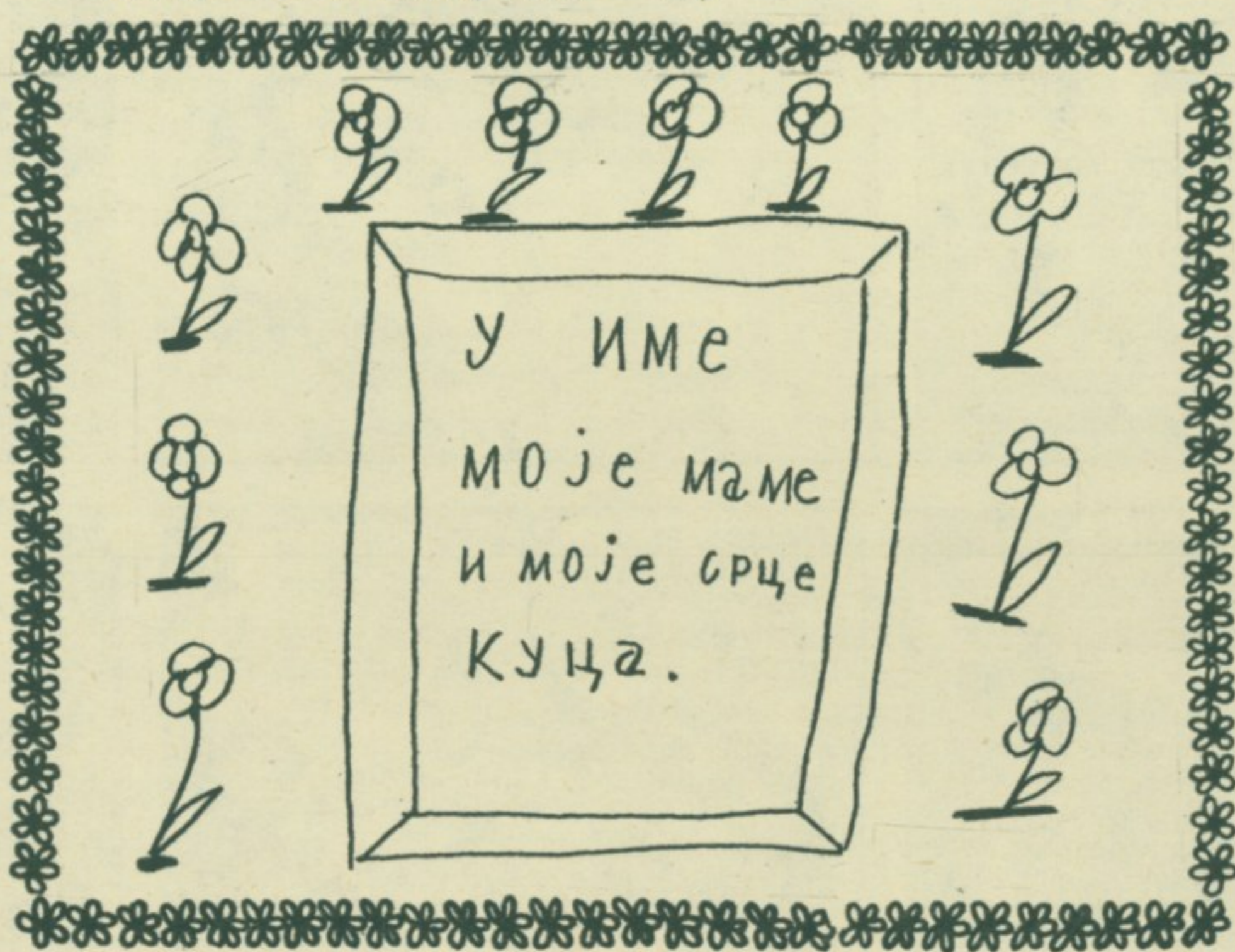
— Мама је домаћица и родитељ и тако даље (дечак)

— Мама је кућна домаћица (дечак)

— Мама је газдарица (дечак)

Од ученика II разреда добили смо овакве одговоре:

— Мајка је која воли децу (дечак)

само тату и ујку и чика Миленка (дечак, 4)

— Нећу да кажем (дечак, 5)

— Мама то је са мном као ја са лутком (девојчица, 5)

— Мама је што више воли мене него ја њу (дечак, 6)

— То је моја мама (девојчица, 4)

— Мама ми купује све (дечак, 5)

— Мама је кад је велика и кад нас мази (девојчица, 4).

У Основној школи у Реснику добили смо највише одговора да је мама — родитељ, а одмах по броју одговора долази формулација сасвим супротна оној из вртића: „Мама је домаћица“ или „Мама је куварица“.

Највише поена добио је по нашој оцени ученик I разреда који је необично поетично написао:

„Мама је дететова светиња која га служи.“

Од првака добили смо и овакве одговоре:

— Мама је мајка (девојчица)

— Мама је домаћица. Мама је кројачица. Мама је учитељица (девојчица)

— Мама је своје детету родитељ (девојчица)

— Мама је добра према деци (дечак)

— Мајка је наша најмилија (девојчица)

— Мајка је жена која има деце (дечак)

— Мајка је мама децама (дечак)

У сусретима с децом по београдским улицама и телефоном добили смо овакве одговоре:

— Мама је све (дечак, 10 година)

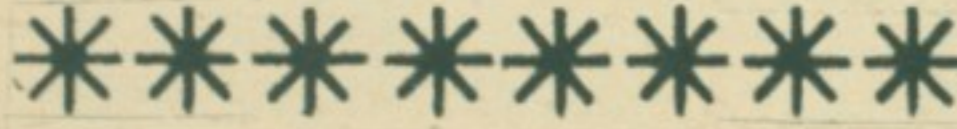
— Мама је моја Деса (дечак, 11 година)

— Мама може да буде и маћеха (дечак, 9)

— Мама ме купа и воли ме (девојчица, 5)

— Мама је са оцем све што добро на свету постоји (дечак, 9).

СРЕЋАН ВАМ ПРАЗНИК, СВИМ МАМАМА!

МИСЛИМ
ДА СМО НА
ПРАВОМ ПУТУ
ДЕЈЛ!

ФЛАШЕ, СМР-
КАВА СЕ!

ОВДЕ КЕ-
МО ПРОВЕС-
ТИ НОК!

КАО НА
ЛОГОРО-
ВАЊУ!

КОЈЕ ЈЕ
НАШЕ СУНЦЕ...
И НАША
ЗЕМЉА?

НЕГДЕ ТАМО,
ДЕЈЛ! ИЗГУБЉЕ-
НИ У МЛЕЧНОМ
ПУТУ!

Dan
BARRY
10/24

МОМЦИ,
ПРОВЕШЌЕМО НОК
НА ДРВЕКУ!
СУТРА НАС ЧЕКА
ДУГ ПУТ...

НЕ
СЛАЖЕМ
СЕ,
ФЛАШЕ...

ОВДЕ ГОРЕ
КЕМО БИТИ
СИГУРНИЈИ
ОД ДИВЉИХ
ЖИВОТИЊА,
ВИЛИ...

МОЖДА! АЛИ ЈА
ИМАМ ПРЕДО-
СЕЌАЊЕ ДА ЈЕ
БОЉЕ ДА ОСТА-
НЕМО НА ТЛУ!

ЛЕПШЕ
ЈЕ ОВДЕ
ГОРЕ!

ТО НИЈЕ ВАЖНО,
БУМ-БУМЕ!
СПАВАЌЕМО
ДОЛЕ!

Dan
BARRY
10/25

ТО ЈЕ САМО
ПРЕДОСЕЌАЊЕ
ФЛАШЕ...

ТО ЈЕ ДОВОЉНО
ЗА МЕНЕ, ВИЛИ!
СИЛАЗИТЕ
СВИ С ДРВЕКА...

ЈА...

СПАВАЌЕМО
НА ТЛУ!
ПОСЛУШАЈ МЕ,
БУМ-БУМЕ...
БРЗО!

ДОБРО...
ДОБРО...
ВИЛИ НАМ
УВЕК ПОКВАРИ
ИГРУ!

ХЕЈЈООУУ!

ХЕЈ!
НЕКО
ПУЦА
НА НАС!

Dan
BARRY
10/26

ДОЛЕ!
ПРИЉУБИТЕ СЕ
УЗА ЗЕМЉУ!!

НЕКО
ПУЦА НА
НАС!

845

НЕ! ТО НИСУ
МЕЦИ! ТО
НЕШТО ПИКИРА...
КАО
ПТИЦЕ!

ОХ, ФЛАШЕ!
ДА СМО ОСТАЛИ
НА ДРВЕКУ...

БРР...
НИКАД СЕ
ВИШЕ НЕКУ
ЉУТИТИ НА
ВИЛИЈА!

Dan
BARRY
10/27

ЏОНИ ХАЗАРД

by FRANK ROSSIN

О ЧЕМУ ЋУТИ

АНДРЕ КАЈАТ

- Рођен 1904. године у Караксону.
- Дипломирао књижевност.
- Доктор правних наука адвокат, издавач, новинар и писац (добитник литерарне награде Рабле)
- Дебитује као сценариста 1938. с Анри Жансоном у филму Марка Алегреа „Улаз за глумце“.
- Награде за режију: међународни Гран при на Бијеналу у Венецији 1950. године; Златни медвед на фестивалу у Берлину 1951. и Сребрни поворов венац исте године (све за филм „Правда је задовољена“). Специјална награда жирија на фестивалу у Кану 1952. године за филм „Сви смо убице“ и Сребрни поворов венац исте године.
- Носилац одликовања Ратни крст 1939-45. с палмама.

Пре сусрета с Андре Кајатом — почиње свој чланак француски новинар Мишел Рибо, сарадник „Синемонда“ — замишљао сам га као говорљивог и, вероватно, поноситог човека. Међутим, већ после неколико речи променио сам мишљење. Он спада међу велике људе у Француској, а не само да није охол већ је пријатан саговорник. Али, само док је у питању његов рад. Међутим, кад је у питању његов приватан живот, постаје ћутљив, чак исувшише. Човек треба клештима да извлачи речи да би сазнао оно што га интересује.

За новинаре Кајат није, како се то каже, захвална личност: не могу га орести ноћу по париским локалитима, не могу му честитати на премијерама. Ниједан свој филм он није видео после изласка из сале за монтажу. У Париз долази искључиво да би радио. Већ дуго година настањен је у Сент-Пол д'Вансу и време између два филма проводи у свом маслињаку на који је веома поносан а због којег га мештани веома цене.

Пре но што је постао режисер Кајат је био адвокат. И тај његов први позив прати га не само у темама већ и у начину рада. Док режира Кајат је ватрени говорник. Упућујући глумце и техничаре држи ватрене говоре и тада изгледа као пред неком поротом. Његови филмови прављени су интелигентно, па ипак њихова снага лежи у страсти којом режисер у њима брани своју тезу. Уносећи се сав у посао. Кајат режира само оне теме које га узбуђују, по сценаријима које је сам писао или учествовао у њиховом писању, он уме да „зарази“ читаву екипу. Зато није чудно што се узбуђује публика, јер Кајат немилосрдно буди разне савести у разним гледаоцима — добре и лоше.

— Зато што сам био адвокат — каже чувени режисер — сматра се да сви моји филмови имају за тему

правду. У ствари, за мене је правда само оквир. Свим мојим филмовима заједничка је људска солидарност. Она се примећује и у „Љубавницима из Вероне“, и у филмовима „Правда је задовољена“, „Сви смо убице“, „Пре потопа“, „Црни досије“. Мене интересује ово: сви смо ми везани једни за друге, и извршиоци и жртве, сваки од нас на свој начин одређује судбину других.

У међувремену Кајат је неколико пута мењао фах, обрађивао је друге теме: „Око за око“ (тема је крвна освета у савременом свету, играју глумци Фолко Лули и Курд Јиргенс) и „Прелаз преко Рајне“. Ево шта о овом филму каже сам режисер:

— Једног дана срео сам познаника који ми је испречао случај француског ратног заробљеника који се по завршетку рата вратио у Немачку и постао немачки држављанин. Случај ме је разбеснео, иако нисам националиста и по природи сам оптимиста. Решио сам да потражим тог Француза који се зове Роже и који живи у Хетлингену, у Баварској. Упознао сам га и после неколико тренутака нестало је беса. Ево укратко његове животне приче: Роже је као дете рано остао без породице и запослио се у фабрици у којој су са њим поступали као са животињом. Избија рат и малог човека шаљу да брани отаџбину. У рату га Немци заробљавају. Обрео се у немачком селу чији су сви становници мобилисани. Једини је мушкарац међу шездесет жена и пошто се у све помало разуме ускоро постаје неопходан и цењен. Једном речи, постаје неко и нешто, човек кога више не мучи мисао о некорисности. Долази ослобођење и мали човек враћа се у домовину и опет почиње да ради у истој фабрици, у којој се с њим опет поступа као са животињом. Постаје роб, схватате ли? И мали човек бежи из Француске, пре

лази Рајну и враћа се у Немачку.

Да би прича била потпуна морао сам да измислим другу, супротну личност, новинара који је био заробљен с малим човеком. Док мали човек налази своју слободу у селу, новинар бежи преко Рајне и враћа се у Француску где постаје главни уредник једног листа зарађује добро и има луксузна кола. Верује да је све постигао, у ствари он је роб јер га конвенције и каријера, више спутавају него ма које заробљеништво. Ето то је садржина... Верујем да је овај мој филм разбеснео многе људе.

И филм „Сила и равнотежа“ снимљен 1963. године узвитао је велику праšину. Три младића налазе се у првом плану. Они су из различитих друштвених средина. Један од њих је постао убица. Који? И како? Шта ће бити с убицом, а шта са осталима? Главне улоге у овом филму играју Американац Антони Перкинс, Италијан Ренато Салваторе и Француз Жан Клод Бријали. Ево шта о том филму каже Кајат:

— Намерно сам доделио три главне улоге тројице младих глумаца из трију различитих националних средина, зато што желим да покажем да свако поднебје на свету зна за проблеме које мој филм обрађује.

Да пређемо опет на питања. Да ли вас је неправда натерала да на-

пустите адвокатски позив и прихватите се режије на филму?

— Није баш најтачније речено... Можда нисам имао богзна шта да кажем у Палати правде, а можда сам мислио да ћу на другом месту бити кориснији.

— Због чега не посећујете премијере, па чак ни своје?

— Снимање филмова је веома заморан посао. Сем тога много времена проводим у сали за монтажу тако да више нисам способан да видим ниједан филм, па чак ни свој. Узмите на пример, једног сликара. Он може да почиње једну слику онолико пута колико му се свиђа. Флобер је, на пример, писао седам пута роман „Мадам Бовари“. Сликару нико не каже: имате 17 минута да користите црвену боју и треба да започнете вертикалним цртама. После имате још 14 минута за хоризонталне линије жуто обојене. А нама кажу: данас ћете снимати ово и ово. Студио вам стоји на располагању само три дана. То је једина уметност где се не могу правити концепти. Имате ли ви инспирацију или не, тог дана мора се снимати. Ваши концепти су ваша несаница и ваши кошмари. Уколико се ваш филм допада публици, добићете новац да снимате други филм, уколико филм пропадне пропасти сте и ви заувек, без милости.

МИШЕЛ ОКЛЕР У ЈЕДНОЈ СЦЕНИ ФИЛМА „ПРАВДА ЈЕ ЗАДОВОЉЕНА“

Слика ИЗОШТРЕНА ЗУБИМА

Да ли сте икад, седећи удобно испред телевизора помислили како се ствара једна тв емисија? По свој прилици нисте, а треба знати да појављивању слика на малом екрану претходи веома сложен процес, дуготрајан и напоран у којем учествују многи људи чија имена углавном остају непозната. Ви, разумљиво, не укључујете тв апарат због њих већ због свог омиљеног глумца или водитеља, али треба се, бар понекад, сетити да су ти споредни завртњи у једној компликованој машинерији која се назива телевизијска емисија толико важни, да би без сваког од њих та машинерија — стала.

Ево прилике да сазнате како се снима једна тв емисија, шта је све сачињава и ко у томе учествује.

УРЕДНИК Можда сте се некад упитали шта ради ова личност и да ли је уопште потребна. Потребна је, у то нема сумње. У уредникове руке долазе свакодневно многи текстови које шаљу разни писци, он их чита, проучава и, на крају, одлучује шта ће се снимати. Текст који прихвати — то је будућа емисија за коју уредник образује екипу: редитеља, затим асистента, организатора, сценографа, костимографа и остале. Његов посао тиме је углавном завршен.

РЕДИТЕЉ Од њега зависи све. Текст који је добио да режира он прилагођава, избацује непотребно, дописује ако је то потребно. Он одлучује да ли ће који глумац плакати или се смејати, којим ће темпом тећи емисија, да ли ће оно што се говори бити смешно или тужно. На пробама он глумцима и помоћном особљу објашњава шта жели, а на снимању управља свима. Једном речи, држи све конце у својим рукама.

ОРГАНИЗАТОР Прави посао почиње у ствари од њега. Према списку глумаца који му је саставио редитељ, организатор ступа у контакт с њима, обавештава их о задатку и стара се да су увек на време у студију. Он, такође, прибавља статисте и надгледа рад помоћног особља.

СЦЕНОГРАФ Сликарик или архитекта чија је дужност да средину у којој се радња догађа у свему прилагоди редитељевој замисли или сценарију. Захваљујући њему телевизијски студио се претвара у кафану, болницу, бојно поље, заговор.

КОСТИМОГРАФ Даје нацрте за костиме у које ће глумци бити одевени, у складу с временом или средином у којој се радња догађа.

РЕКВИЗИТЕР Његов посао је да сцену опреми намештајем или другим предвиђеним стварима. Понекад су, међутим, потребне ретке ствари које се готово нигде не могу наћи и дужност реквизитера је да их пронађе. Познат је случај реквизитера коме је редитељ наложио да само за један дан нађе пар — припитомљених соколова! После грозничаве трке он је успео да их пронађе чак у Суботици. После се сазнало да су то једини припитомљени соколови у Југославији.

Све то спада у припремни део посла и кад он буде обављен почињу пробе у студију. Тада у акцију ступа друга група људи од чије стручности, брзине и спретности умногосте зависи успех емисије.

СВЕТЛО Главна личност, шеф расвете, мора бити права видра да се снађе у шуми рефлектора, којима је сваки тв студио начичкан као новогодишња јелка. Својим помоћницима, електричарима, он командује које ће светло упалити, колико ће кога глумца или предмет осветлити. За то постоји посебан језик који неупућеном ништа не значи. „Пали двојку“, „скини тројку“, „дај полутку“ — најчешће се чује у студију.

СЛИКА Мајстор за слику налази се у посебној, контролној соби и брине о томе да слика коју ми видимо буде уједначена, као и да отвор објектива камере буде ширин или ужи.

МИКРОМАН „Пецарош“ који помоћу справе налик на пецаљку „хвата“ говор, прати у стопу глумца на сцени, трудећи се у исто време да га камера не сними. Свој положај мора да научи за време пробе.

ТОН Стручњак који управља такозваним аудио-одељењем, смештеном поред кабине за режију, назива се тон-мајстор. Његов посао је изузетно сложен. На гласове глумца који из студија у његову кабину стижу преко „пецаљке“, он у правом тренутку пушта музику или потребне шуме — грмљавину, пуцљеве, тенкове у ходу. Ту троструку тонажу — говор, музику, шум — он мора савршено прецизно да подеси да се слаже с радњом на слици.

ВИДЕО-МИКСЕР Он седи у истој кабини с редитељем, у којој се налазе три монитора, то јест екрана на којима се види какву слику хватају прва, друга и трећа камера. Његова је дужност да притиском на дугме укључи камеру која „хвата“ најпогоднију слику. То практично изгледа овако. На сцени су два глумца и сваког од њих снима по једна камера. Кад први каже: „Лепо је време“, миксер притиска дугме за прву камеру и ми на екрану тада видимо само тога који говори. Други глумац на то одговара: „Заиста!“ и видео-миксер укључује камеру број два. И тако даље. Посао видео-миксера захтева изванредно памћење, он мора знати кад ће који глумац доћи на ред да би га, притиском на дугме, показао гледаоцима. Ако, пак, глумац погрешно па „ускочи“ кад не треба, видео-миксер опет мора да се снађе и покаже оног који говори. Његов посао је онајтежи кад се снимају музичке емисије. На проби научи, а на снимању певуши арију да би знао на који акценат у мелодији треба које дугме да притисне!

малецки
ЕКРАН

У МОСКОВСКОМ ТВ СТУДИЈУ: ПСИ-КОСМОНАУТИ „СТРЕЛКА“ И „БЕЛКА“, ПОСЛЕ СВОГ ЛЕТА У ВАСИОНУ 1960. ГОДИНЕ

СЕКРЕТАРИЦА РЕЖИЈЕ Тај посао увек обавља жена. Она на пробама записује све што је рекао редитељ: где ће који глумац стајати, у кога у одређеном тренутку управити фар, који угао треба да заузме камера. На снимању она кроз микрофон говори сниматељима који имају слушалице на ушима: „Камера један, иди лево“, „камера три, приђи глумцу“ итд. Она је „памћење“ свих и лице које редитељеве замисли спроводи у дело.

АСИСТЕНТ РЕЖИЈЕ Десна рука редитеља и главни контролор глумца. На снимању: даје знак који од њих треба да „уђе у кадар“, шапуће им текст, брине о промени костима. Он руководи и постављањем сцене јер у тв студију нема много комфора и, док се у једном углу снима, у другом се поставља декор за идућу сцену. Приликом снимања једне драме у којој је играла Рахела Ферари са слоњеном ногом, тадашњи асистент режисера Дејан Ђорковић преносио је познату глумицу на рукама из једног угла студија у други.

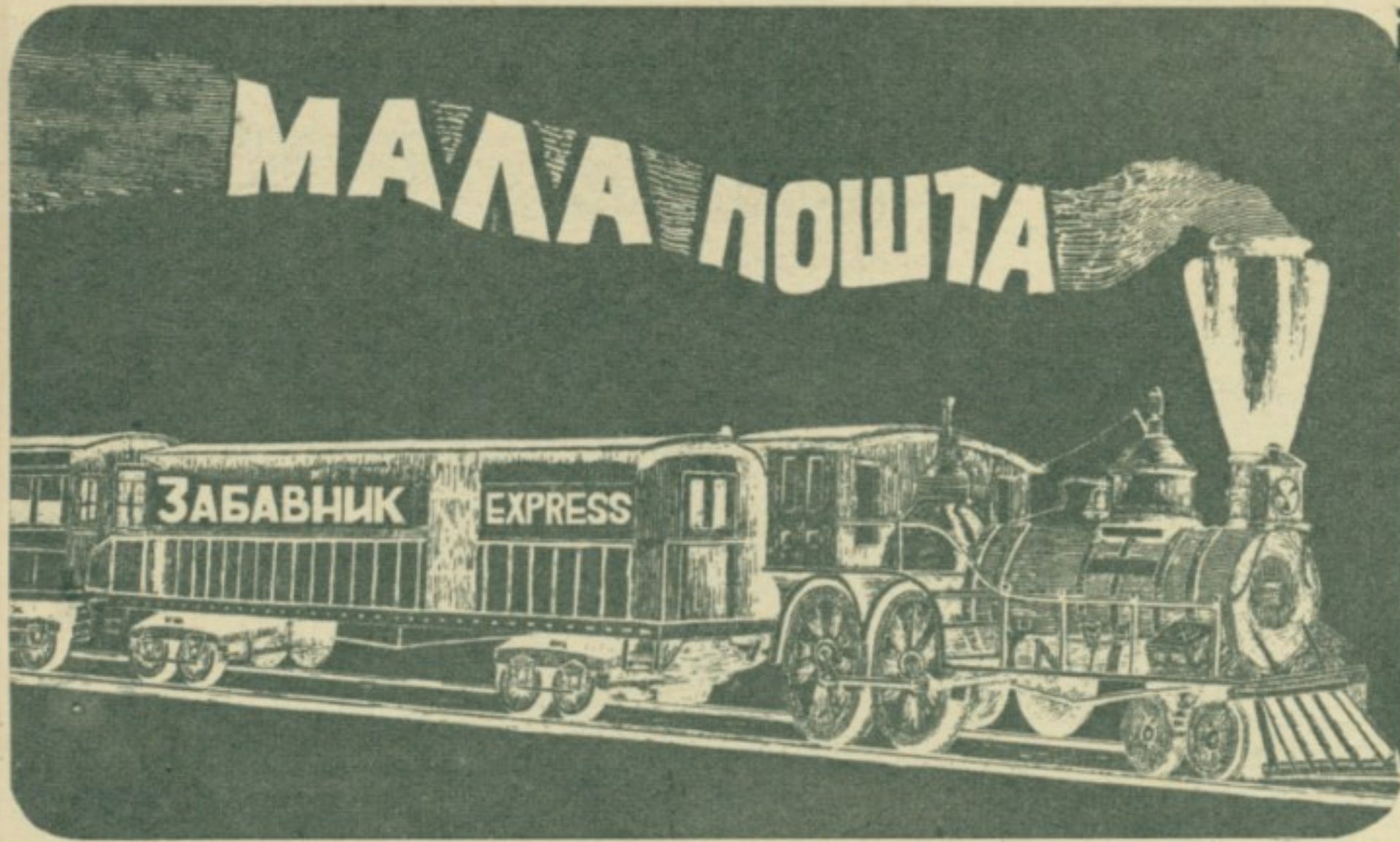
КАМЕРМАН Кроз отвор камере сниматељ заузима најбољу композицију слике и то нуди редите-

љу. Такође, снима глумца из најбољег могућег угла. Ни овај посао није лак: једном руком сниматељ вуче камеру пратећи, рецимо, глумца који хода по соби, другом руком мења објективе, а пошто је у истом тренутку потребно покретати точкић за изоштравање слике, он то чини — зубима.

МАГНЕТОСКОП Инжењер електроничар који седи у посебној одељењу и на траку, названу тејп, прима све: и тон и слику. Његова кабина изгледа застрашујуће — милион разних прекидача, лампи, скала, уређаја, а уза све то два огромна котура с траком: на једној је снимљена слика, на другој тон. Магнетоскоп одабира најбољи тон и најбољу слику, затим то уједначаје и шаље у етар.

ТЕХНИЧКО ВОЂСТВО Шеф техничке службе, који контролише да ли технички део екипе — слика, тон, видео и аудио-миксери и друго добро функционише. Он је уједно одговоран за квалитет преноса или емисије.

Ово је само један део особља које учествује у процесу стварања телевизијске емисије. Набројати све немогуће је, јер би за то била потребна једна дебела, дебела књига...

ДОСЕТЉИВИ ДЕЧАК

Друже уреднице, Желела бих да преко овог писма скренем пажњу другу Слави М. из Београда, који је у рубрици „Мрвице са школске трпезе“ дао „своју“ шалу „досетљиви дечак“ (изишла је у 843. броју „Политикиног забавника“) да ју је узео из уџбеника енглеског језика за I разред гимназије, од Анке Божићевић. Желела бих да се то више не понови у овој веома занимљивој рубрици. Шала се налази на 63 страни у уџбенику. Молим да се ово моје писмо објави.

Љиљана из Београда

И ми бисмо желели да се то више не понови и зато молимо наше читаоце-сараднике да нам за рубрику „Мрвице са школске трпезе“ пишу само о стварним згодама и незгодама из школе.

ТАКО ВАМ ЈЕ БИЛО НЕКОЋ

Желела бих да ми помогнете. Интересује ме где бих могла да набавим свеске: „Тако вам је било некоћ“ — приче са свих страна света, од Винка Вошицког.

Читатељка из Сарајева

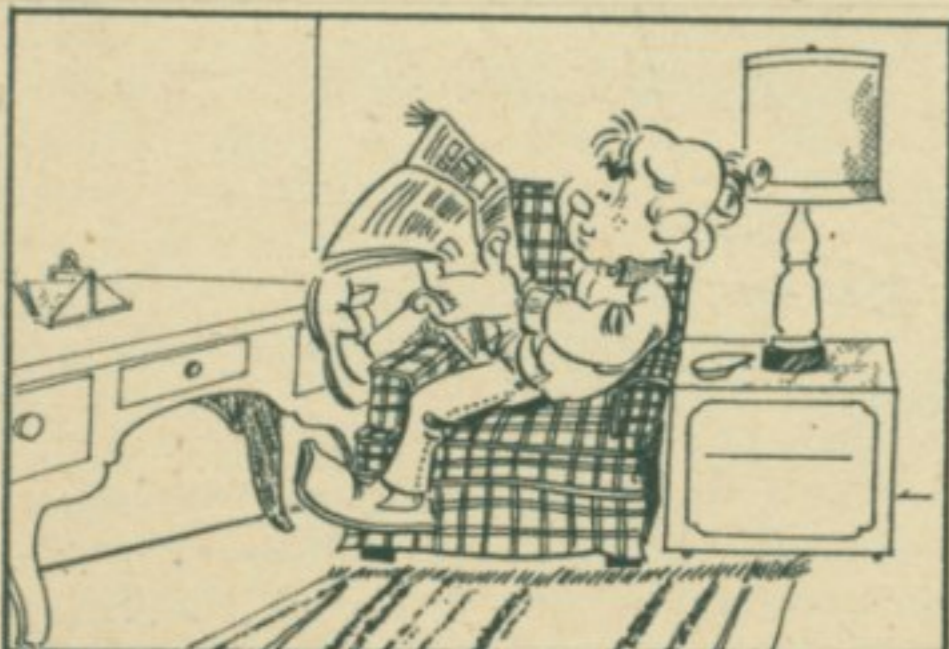
Књиге (свеске) за децу под насловом „Тако вам је било некоћ“ издавао је пре 50 година Винко Вошицки, књижевник из Копивнице. Не знамо где бисте их могли набавити, погледајте по антикварницама у Загребу.

ВОЛИМ ДЕНИСА

Драга редакцијо, Редован сам читалац вашег недељног листа, којим сам одушевљен. Често, кад читам о четворогодишњој „напасти“ Денису бивам разочаран јер ви прекинете стрип баш на најзанимљивијем и најубудљивијем месту. Многи моји пријатељи и ја бисмо волели кад бисте могли продужити стрип бар за пола странице, тако да Денису буде посвећена једна страница.

Бранислав Јововић

Денис је и наш љубимац. Али, не прекидамо ми стрип на најубудљивијем и најзанимљивијем месту да бисмо држали читаоце у напетом стању већ нам агенција од које добијамо

ИГРАЛА БИХ У ФОЛКЛОРУ

Молим вас да ми одговорите: „Да ли негде у Београду постоји фолклорна група која прима девојчице од 12 година?“

Верна читатељка

Фолклорни ансамбли примају девојчице тек кад напуне 16 година. Ми верујемо да у вашој школи постоји фолклорна група у коју би требало свакако да се упишете како бисте добили основне појмове о игри а затим кад дође време, можете се пријавити у неки фолклорни ансамбл.

ЖЕЛИМ ДА БУДЕМ СПИКЕРКА

Драга редакцијо, Желела бих да postanем спикерка. Сада похађам VI разред осмогдишње школе. Молим вас одговорите ми да ли постоји спикерска школа?

Љубица Ковиљак С. Митровица

Да бисте постали спикер потребна је висока школска спрема — факултет, првенствено филолошки. Затим неопходна је добра дикција, да вам је глас пријатан. Уколико су Радио-Београду или Телевизији потребни спикери, они расписују конкурсе у којима су детаљно наведени услови.

СКУПЉАМ МАРКИЦЕ

Драга редакцијо, Ученица сам II разреда економске школе у Бачкој Тополи. У слободним часовима скупљам маркице и

сад их већ имам толико да бих желела да их размењујем с читаоцима Политикиног забавника.

Чефалајић Даница ул. Пролетерска 15, Бачка Топола, Његошево

БУДУЋА ГЛУМИЦА

Молила бих вас да ми одговорите на ово питање: „Много волим глуму, па ме интересује да ли у Београду постоји глумачка школа и да ли примају девојчице од 11 година.“

Слађана

Желела бих да се посветим глуми. Интересује ме да ли могу да postanем глумица и без завршене гимназије.

Меги

Политикин забавник у прошлом броју (844) донео је у рубрици „Мала пошта“ одговор за „будуће глумице“. Зато, драге читатељке, треба само да га прочитате, па ћете наћи одговор на питање које вас интересује.

ЗА АЛБУМ РАЗГЛЕДНИЦА

Добио сам задатак да направим албум страних разгледница па се обраћам Забавнику и молим његове

верне читаоце да ми помогну. Ученик сам VI разреда.

Млађо Елдар ул. Пролетерска 17, Храсница код Сарајева

Надамо се да ће и вама и Даници наши читаоци помоћи.

ПОЗДРАВ ПРИЈАТЕЉИМА

Пре неколико месеци сте објавили моју адресу и ја сам примио преко стотину писана и разгледница. Међутим, свима нисам могао да одговорим па молим „Политикин забавник“ да им у моје име захвали.

Драго Галић
185. Rue de Charenton
Paris 12^e

САМО ТАКО НАСТАВИТЕ

Као вашег сталног читаоца обрадовала ме је велика слика на средњем листу „Настанак сојеница у Европи“ па се надам да ћете и даље објављивати такве лепе слике које ће, свакако, ваши читаоци радо урамљивати.

Станислав Станиславовић
с. Приловица

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉА

Ученица сам II разреда. Желела бих да се дописујем са југословенском омладином, СССР ВКО г. Уст — Каменогорск, ст. Зашчита, Ул. Новосибирскаја дом 32, Воробеву Гени.

Волела бих да се дописујем с вршњацима чији је хоби: скупљање слика глумаца и глумица, певача и ВИС-ова. Натали Никпали, Обала палих омладинаца 4, Шибеник.

Ученик сам средње Електротехничке школе. Волим бит-музику и занима ме поезија. Данило Правица, Улица А. Шантића 55, Мостар.

Имам 14 година и мој хоби је скупљање марака. Милорад Лукетић, Булевар Лењина 181, Цетиње.

Желим да се дописујем са друговима и другарицама из наше земље и иностранства. Имам 14 година. Ружица Проданов, Војвођанска 3, Бачко Петрово Село.

Дописивао бих се са друговима и другарицама из наше земље и Совјетског Савеза. Идем у VIII разред. Раде Ђорђевић, Гоце Делчева 33/46, Нови Београд.

Имам 20 година и желим преко вашег листа да упознам девојку за којом бих се дописивао. Стеван Драгићевић, Војводе Тозе 25, Београд.

Желео бих да се дописујем са друговима и другарицама из целог света а посебно из СССР-а. Имам 19 година и мој хоби је радио-аматерство и филателија. Коста Бекић, Улица Жртава фашизма број 30, Сремска Митровица.

Имам 16 година и желела бих да се дописујем са друговима широм наше земље. Језик дописивања: српскохрватски и мађарски. Валерија Пастор, Партизанска број 10-а, Суботица.

Ученици смо II разреда основне школе и браћа. Волимо филателију, путовања, читање и музику. Тражимо пријатеља од 7 до 10 година. Алдо и Кармело Деуранди, Улица М. Благојевића 17, Топола (опленачка).

Желим да се дописујем са друговима и другарицама који скупљају марке и значке. Имам 13 година. Ранко Шћеповић, Улица Лењина 75/III, Сарајево.

Имам 14 година и желим да се дописујем са друговима и другарицама који воле математику и скупљају марке. Бранко Вуксановић, Улица Лењина број 83/V, Сарајево.

Желео бих да се дописујем са једним учеником из Југославије. Похађам трећи разред, Р. С. Ф. С. Р. Томскаја област, Кривашеинскиј реон, село Кривошеино, Ул. Подгорнаја нр. 87, Мархел Михаил Иванович.

Имам 16 година и желим да се дописујем са друговима који скупљају фотографије животиња — првенствено мачака. Волим бит музику и спорт. Весна Марковић, Улица Шупута број 17, Нови Сад.

БИК КОЈИ СЕДИ

БИК КОЈИ СЕДИ ГОДИНАМА ЈЕ БИО ЗАТОЧЕН А ОНДА СУ ГА ПРЕБАЦИЛИ У РЕЗЕРВАТ УСПРАВНА СТЕНА...

ВЛАДА СЕ ПОКАЗАЛА МИЛОСТИВА ПРЕМА ТЕБИ! СЛОБОДАН СИ!

ЖИВОТ МЛАДИХ ЛУДИ КОЈИ СУ, КАД, ИХ ЈЕ ОСТАВИО, БИЛИ ДЕЦА, ПРОБУДИО ЈЕ БИКА КОЈИ СЕДИ ИЗ УЧМАЛОСТИ И УЛИО МУ НОВУ СНАГУ...

ТРЕБА НЕШТО УЧИНИТИ ДА ОВА ОМЛАДИНА УПОЗНА СНАГУ КРВИ КОЈА ТЕЧЕ У ЊИХОВИМ ВЕНАМА! ТРЕБА У ЊИМА ПРОБУДИТИ ЖЕЉУ ЗА СЛОБОДОМ!

И ПОЧЕЛЕ СУ НОЋНЕ СЕДЕЉКЕ НА КОЈИМА ИМ ЈЕ ПРИЧАО О СЛАВИ ПРЕДАКА И ЗАБОРАВЉЕНИМ ОБИЧАЈИМА.

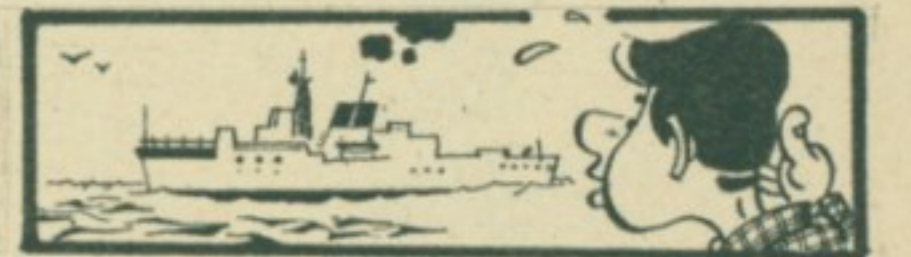
МЛАДИЋИ СУ ПОНОВО НАУЧИЛИ ДА ИГРАЈУ СТАРЕ, ИСЦРПЉУЈУЋЕ РИТУАЛНЕ ИГРЕ...

... А КАДА БИ СЕ ПРЕД ЗОРУ СРУШИЛИ ОД УМОРА ЧИНИМО ИМ СЕ ДА ЈЕ ВЕЛИКИ ДУХ ВИШАО МЕЂУ ЊИХ...

■ да би на неки начин помогла становницима безводних насеља, једна британска фирма за истраживање мора предлаже да се саграде бродови — фабрике за претварање морске воде у

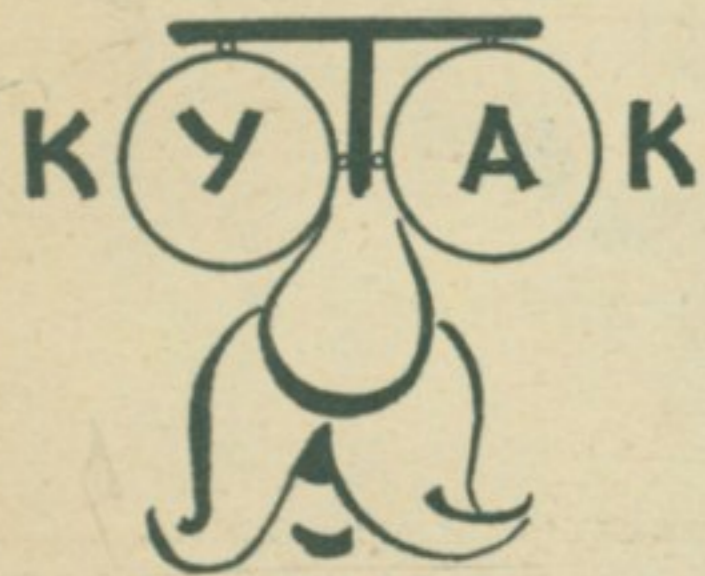
питку. На палуби брода налазио би се уређај за пречишћавање воде, који би радио помоћу генератора на пару или с нуклеарним реактором.

■ ускоро у Јапану треба да почне изградња тунела дугог 36 километара који ће повезивати јапанска острва Хоншу и Хокајдо. Овај тунел треба да буде завршен 1975. године, као и најдужи тунел на свету, Ламанш који ће повезивати Француску и Енглеску у дужини од 52 километра, од чега ће 36 километара бити ископано на дубини од 50 метара испод мора.

■ у току ископавања вршених недавно у Тартарији у Трансилванији (на румунском Ардеал) румунски археолози дошли су до интересантних открића. По-

ред пронађених фигура од теракоте и алабастера, који према њиховој процени потичу из неолитског доба (2900—2700 година пре наше ере), пронађене су и три плочице, од печене иловаче, од којих једна представља сцену из лова а на другима су знаци који наговештавају почетак писма. За археологе су ова открића веома важна јер су пронађене плочице сличне са многобројним раније пронађеним идеограмима утиснутим на керамици који се чувају у румунском музеју Клуж.

И да не употребљава човечје месо као храну

Редован члан Руске академије наука од 1829. године, академик Јосиф Христијанович Гамел био је свестран научник. Он се много и плодотворно занимао за проблеме из области медицине, електротехнике, механике, нарочито за разне техничке новине и проналаске.

Године 1853. Академија наука одлучила је да упути Гамела на научно путовање по Великој Британији, Ирокој и Северној Америци. Али, за такво путовање била је потребна и сагласност двора. Због тога је министар народне просвете поднео извештај императору Николи I у којем је, између осталог стајало:

„... И пожељно би било отпослати горе именованог Гамела у Ирску и Северну Америку по случају отво-

рених тамо изложби индустријских изделија“.

На примљеном извештају цар је написао: „Сагласан. Али, обавезати га поверљивим актом да ништа не сме у Америци употребљавати као храну људско месо о чему узети од њега писмену изјаву и мени је доставити“.

Од академика је таква изјава и била узета:

„Ја, долепотписани, у извршењу мени поднетог поверљивог акта Господина министра народног просвећенија од данашњег датума, дајем ову својеручно потписану обавезу да за време предстојећег путовања мојега у Америку никада нећу употребљавати за храну човечје месо. Академик, државни саветник Јосиф Гамел. Петроград, 24. априла 1853. године“.

КАД СЕ УМОРИТЕ ОД УЧЕЊА

МОНЕТЕ СТРАНИХ ЗЕМАЉА

Ово су шест скраћеница за шест различитих монета. Знате ли које су то монете и којим државама припадају? За оне који не погоде, дајемо одговор.

Одговор:

£ ФУНТА
(ЕНГЛЕСКА)

¥ ЈЕН
(ЈАПАН)

¢ ЦЕНТ
(САД)

₣ ФЛОРИН
(ХОЛАНДИЈА)

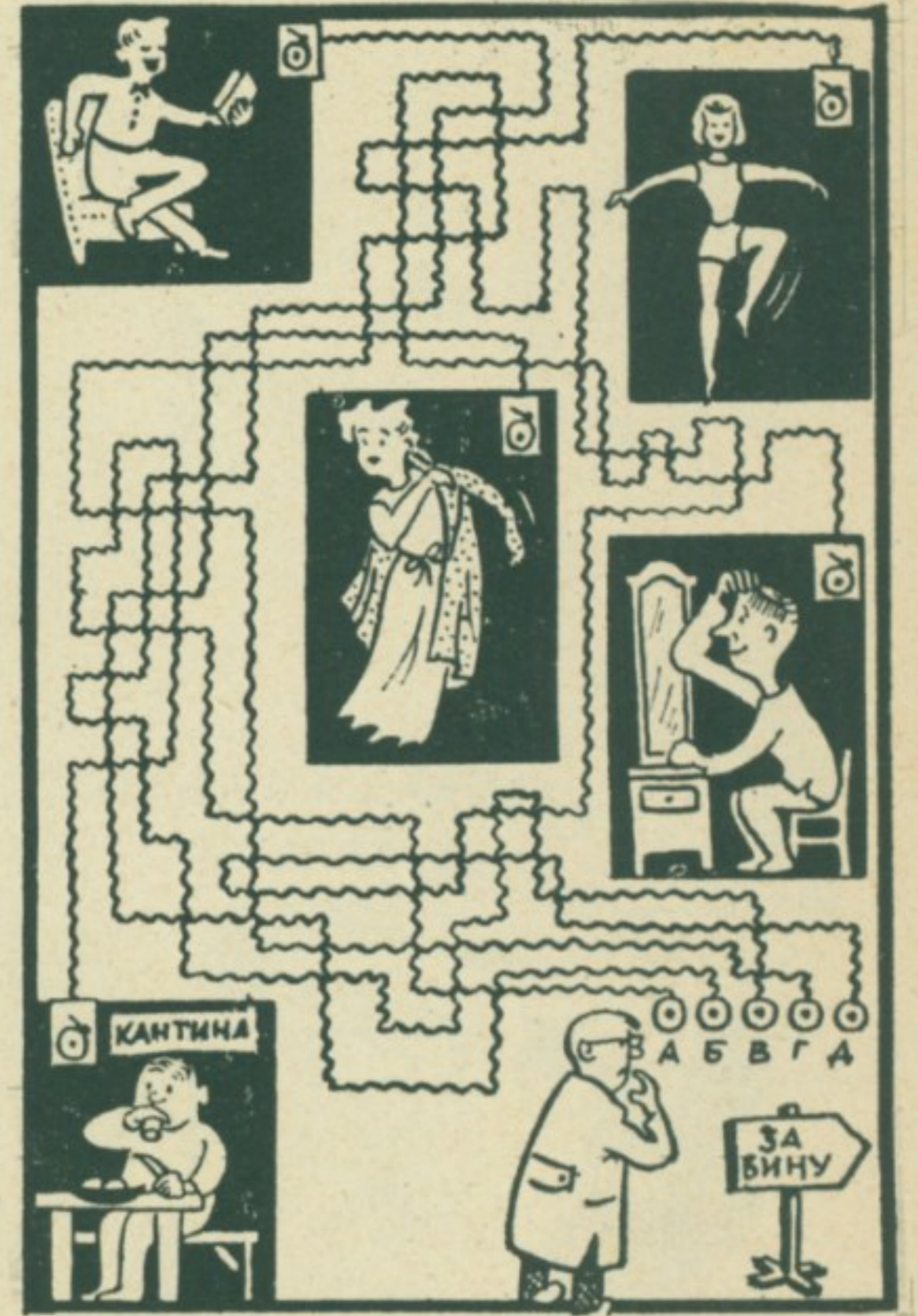
\$ ДОЛАР
(САД)

DM МАРКА
(НЕМАЧКА)

У ПОЗОРИШТУ

Пред вама је упрошћен план оног дела позоришта који ми, гледаоци, не видимо јер се налази иза позорнице. Десно у дну слике је човек чија је дужност да пази да глумци не пропусте да на време изиђу на позорницу. У малој је недоумици: којим редом треба да звони. Први на реду је оркестар. Диригент још седи у својој гардероби и чеља се. Глумац који треба да се појави на почетку првог чина последњи пут прочитава своју улогу. После њега на позорницу ступа чувена певачица која се управо облачи у својој гардероби. У другом чину на бини се најпре појављује балерина која користи време да у дворани за вежбање „загреје“ мишиће. Пред сам крај представе на позорницу треба да изиђе средовечни глумац (у комаду игра оца главног јунака) и зато је он мирно отишао у позоришну кан-

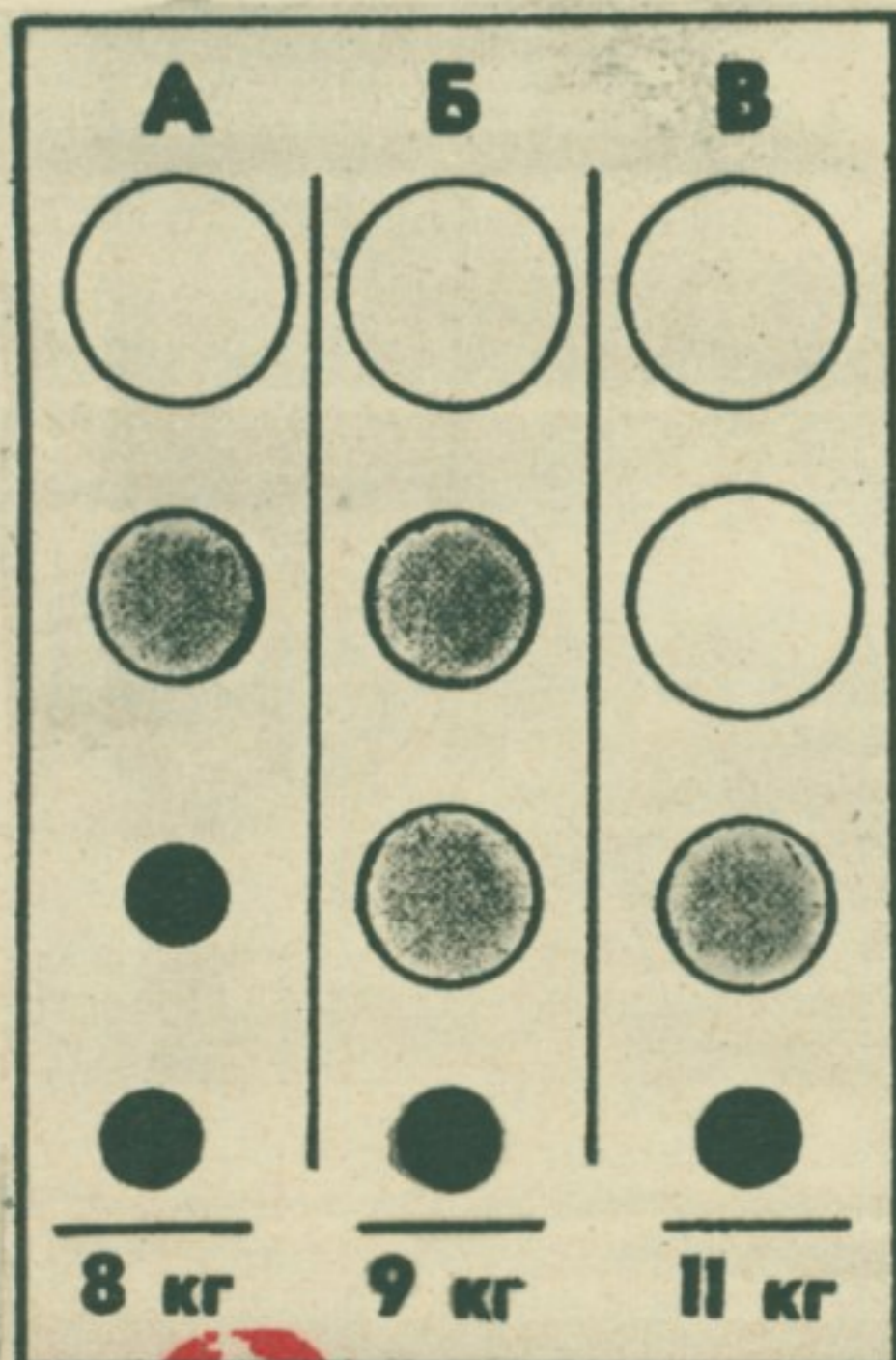

тину да се заложи. У свим просторијама иза позорнице инсталирана су електрична звонца. Дакле, којим редом човек треба да притискује дугмад да би сваки од учесника представе на време изишао на позорницу?

КЛОВН И ЊЕГОВЕ КЕГЛЕ

У циркусу има двоструку улогу: он је и клоун и жонглер. И то одличан жонглер. А то што му понекад нека од десет кегли, које вешто баца и хвата, падне на земљу — не треба му узимати за зло. Он то

чини намерно, да би се деца у циркусу смејала његовој неспретности. Свих његових десет кегли изгледају исто. Али само — изгледају. У ствари су само три од њих потпуно исте. Које?

КОЛИКО СУ ТЕШКЕ КУГЛЕ?

Све беле (највеће) кугле исте су тежине. И сиве (средње по величини) су такође подједнако тешке. Исти је случај и са најмањим — црним. Израчунајте колико је тешка свака од њих.

1 кнгољвви'
свсгнрз по всннннн (снвз) з' з прнз
всннкз рсгз кнлвз + кнгољвви'
ОУЛОВОВ:

8 кг 9 кг 11 кг

РОГОВИ и КОПИТА

У совјетском листу „Литературнаја газета“ постоји рубрика „Рогови и копита“ — зидне новине Клуба 12 столица — у којој се објављују хумористично-сатиричне вести које су понекад измишљене. Рубрика је, како сте већ можда претпоставили, добила име према истоименој „откупној станици“ коју су водила деца поручника Шмита, Остап Бендер и Шура Балаганов, у роману Иља и Петрова „Златно теле“.

НОВО У ГЕОГРАФИЈИ

Од давнина се сматрало неоспорном чињеницом да Волга утиче у Каспијско море. Неки М. Здравомислић је у својој докторској дисертацији доказао да Волга не утиче, већ се улива у Каспијско море. Откриће друга М. Здравомислића има врло велики значај, јер доказује да све што је истинито није и неоспорно и све што је неоспорно није и истинито.

МИНИ-ЧАСОВНИК

Сазнајемо да је извесни самоук Л. Т. направио зидни часовник величине једне седмине маковог зрна. Сви детаљи су изрезани од нокта мајсторовог малог прста. Часовник је синхронизован с нормалним часовником тако да није потребна ни каква лупа за читање времена.

СЛУЧАЈ У БРДИМА

Један од најбољих пастира Манти Харчоев, проверавајући на шибери бројно стање сточе, избројао је у свом стаду једну овцу више. Методом варијационе статистике после кратког истраживања он је успео да је пронађе. Испоставило се да је то био вук у изванредној имитацији ове коже.

* укршћене речи *

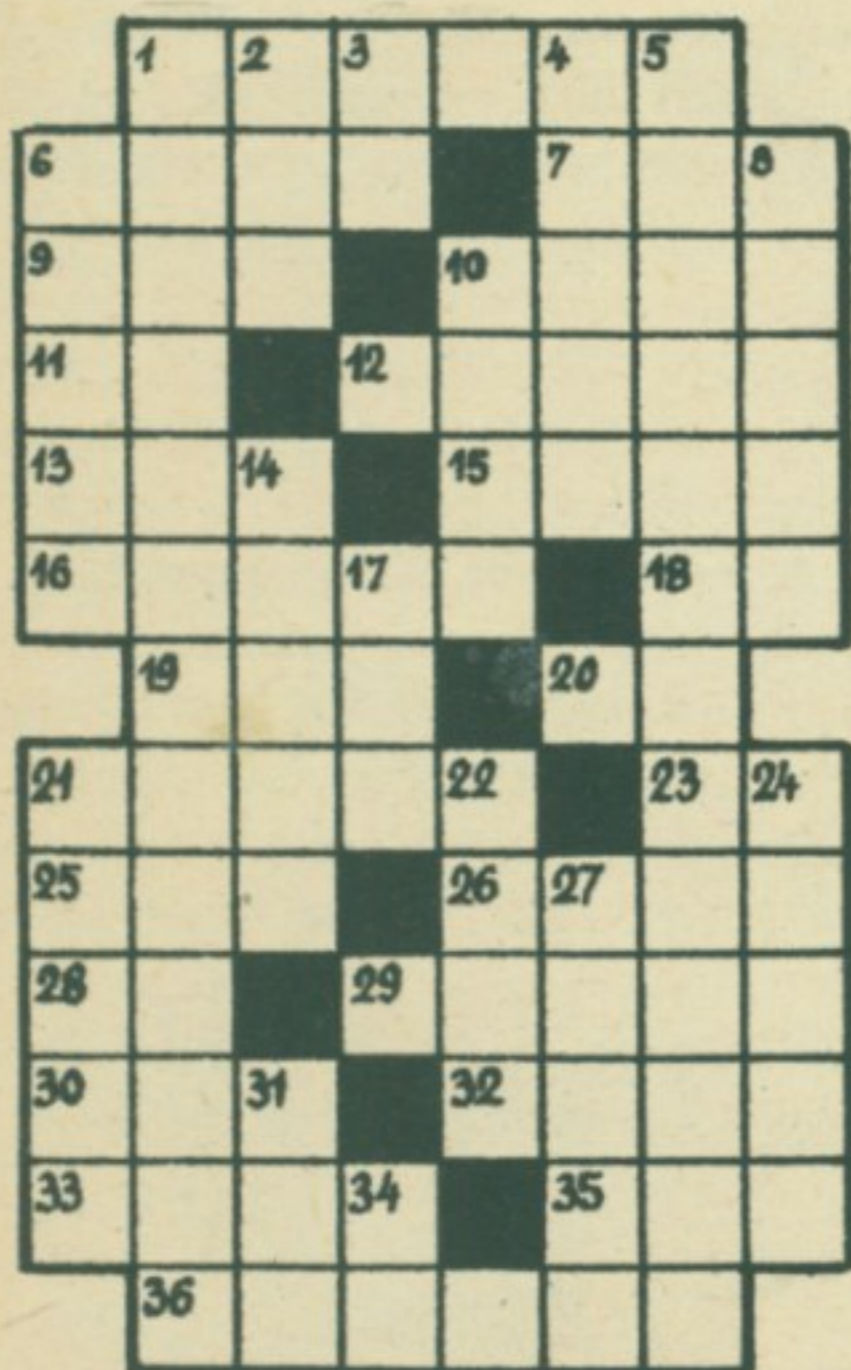
Водоравно: 1) тропско дрво, 6) атмосферска падавина, 7) део намештаја, 9) обличје, 10) смејање, 11) иницијали аутора оперете „Сплитски акварел“, 10) град у Канади, 13) део течности, 15) показна заменица, 16) праживотиња најпростије

грађе, 18) врста јапанског позоришног комада, 19) узвик, 20) узвик, 21) један континент, 23) музичка нота, 25) кретање кроз ваздух, 26) опера Жила Маснеа, 28) латинска свеза, 29) крш, крас, 30) халогени хемијски елемент, 32) месечна отплата, 33) кухињска посуда, 35) гозба, 36) наш познати књижевник („На Дрини ћуприја“).

Усправно: 1) име и презиме првакиње Београдске опере, 2) одбрамбени фудбалски играч, 3) скраћеница за „ове године“, 4) Гундулићев спев, 5) име и презиме нашег познатог композитора („Охридска легенда“), 6) фотографија, 8) река у Северној Америци, 10) старогрчка филозофска школа, 14) врста штампарских слова, 17) битка, 21) дрворед, 22) општинско подручје, 24) једињење алкохола и киселине, 27) становници највећег полуострва на свету, 31) део седмице, 34) два сугласника.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

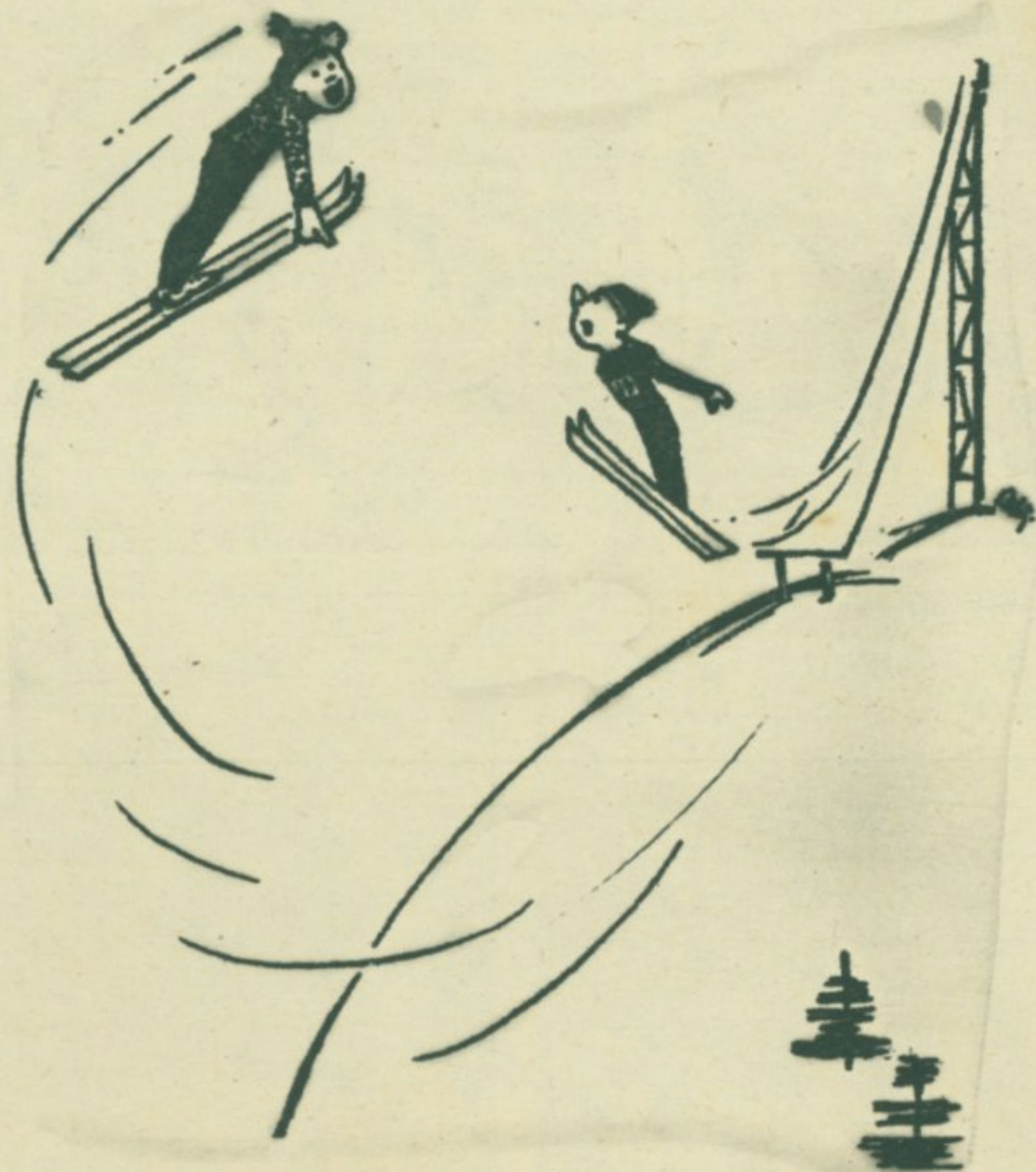
Водоравно: 1) мирис, 6) мараска, 8) силе, 9) теле, 11) Планк, 13) чеп, 14) ае, 15) Арг, 17) ке, 18) не, 20) крос, 22) акт, 24) аба, д, 25) ОУН, ш, 26) рок, 28) ада, 30) рам, с, 32) она, 34) Ив, 35) кос, 37) ту, 38) Тиса, 40) опит, 42) ћуп, 43) моћ.

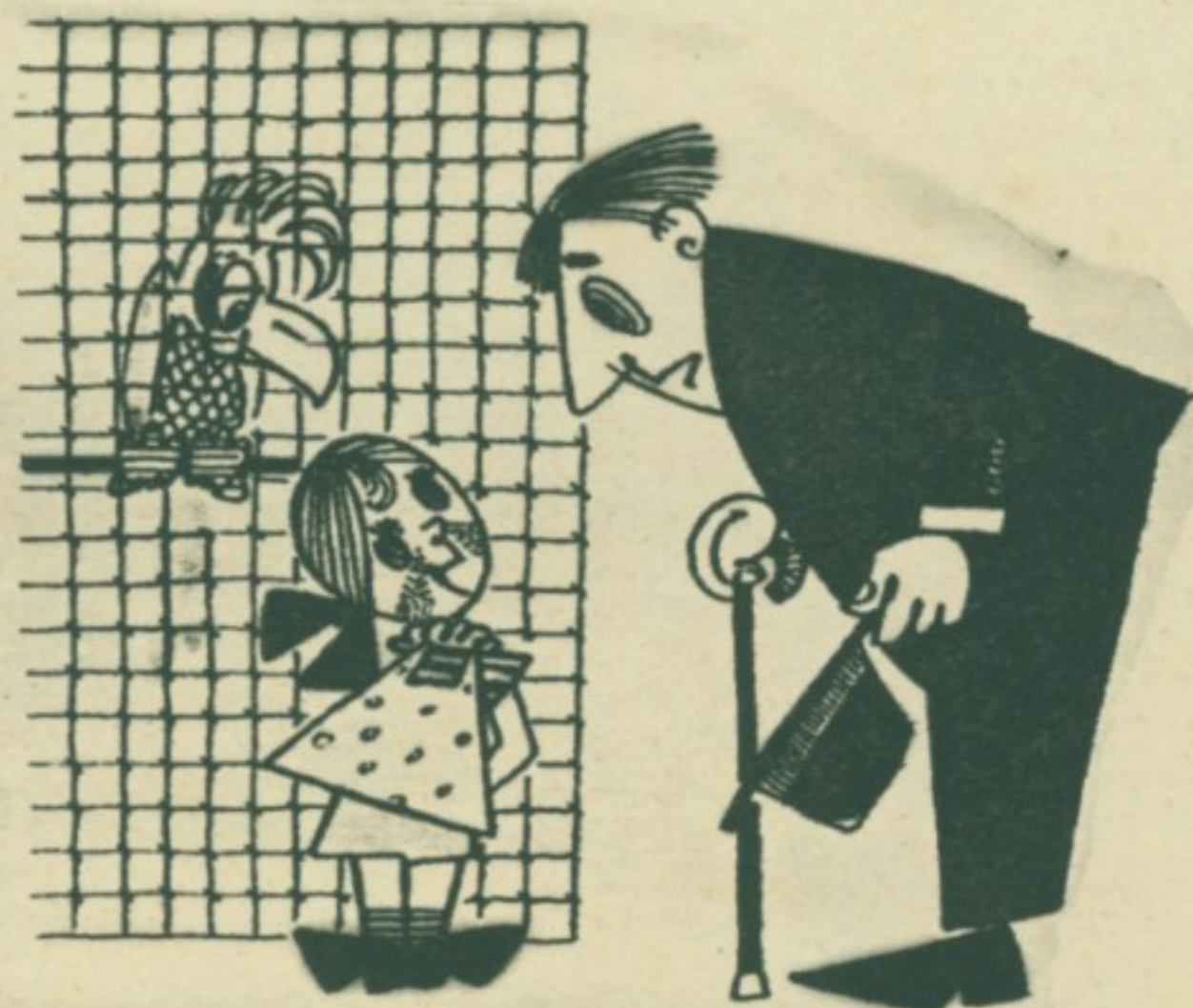
ХУМОР

БЕЗ РЕЧИ

— ВРАТИ СЕ! ДОЛЕ СЕ СНЕГ ВЕЋ ОТОПИО!

— ЗАШТО УЧИШ ПАПАГАЈА ДА ГОВОРИ РУЖНЕ РЕЧИ?
— МА НЕ, ЧИКО! ЈА ГА САМО УЧИМ КАКВЕ РЕЧИ НЕ ТРЕБА ДА ГОВОРИ.

WALT DISNEY

МИКИ

